

Abonamintulü

Pentru monarchie:

Pre anü 6 fl., $\frac{1}{2}$ anü 3 fl., $\frac{1}{4}$ anü 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 anü 18 frcs., $\frac{1}{2}$ anü 9 frcs., $\frac{1}{4}$ anü 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni

Unü şirü garmond: odată 7 cr., a dóua órá 6 cr., a treia órá 5 cr., și de fie care publicațiune timbru de 30 cr.

Totü ce privesce fóea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blașiü.

Fóe bisericéscă-politică.

Anulü III.

Blașiü 18 Februariü 1893.

Numörulü 7.

Leo XIII.

Biserica Dumneđeului celui viü înótă în veselie.

Capulü ei, celü dintăiü sacerdote și alü episcopilorü episcopü, își serbézá a cincidecia aniversare a înălțării Sale între urmașii Apostolilorü.

Clopotele tuturorü bisericelorü catolice de pre suprafața celorü cinci continente vorü vesti mâne la tótă suflarea păminténă, că episcopulü de acum cincideci de ani, *Ioachimü Pecci*, pășese la altariulü Domnului pentru a aduce jertfa necruntată eucharistică, întru multămire pentru darurile, de cari a fostü făcutü părtașü cu atâta prisosință.

Și câtü e de mărétă acéstă serbare! Episcopulü Pecci e Capulü creștinătății, elü e gloriosulü Leonü XIII, care cărmuesce de 15 ani cu mână tare și cu brațü înaltü naea tainică a Sântului Petru.

Și în jurulü Părintelü cu reverință se adună cardinalii, patriarhii, archiepiscopii și episcopii. Multime nenumérată de credincioși din tóte părțile pămintului a convenitü, ca să fie părtașă în bucuria Pastoriului sëü. Tóte statele aü trimisü reprezentanții lorü, ca să dea espresiune recunoștinței, cu care datóre suntü Celü dintăiü și Celü mai de frunte reprezentantü alü ordinii, alü moralității și alü civilizațiunii. Împératulü Rusiei tocmai ca și împératulü Austriei, împératesa Indiilorü și împératulü Germaniei întocmai ca și împérații Turciei și a Chinei își presintă omagiile lorü la Acela, care ține loculü Celü ce a fostü și este „Împératulü împérațilorü și Domnulü domnilorü“.

Bucuria Pontificelü este bucuria lumii întregi. Privirile tóte suntü așintite din noü spre Roma. Roma din noü s'a făcutü Capitala lumii.

Se bucură catolicii, pentrucă în prolongirea vieței iubitului lorü Părinte vedü mâna lui Dumneđeü, Care atătü de lămuritü își arată îngrijirea față cu turma Sa.

Se bucură acatolicii, pentru că în mijloculü fluctuațiunilorü necurmte, la cari e supusă societatea în urma revoluțiunii ideilorü perverse ale secolului, le este datü a privi la unü farü luminătoriü, care luminezá calea cea drépta, pre care trebuie să mérégă spre a ajunge la limanü.

Românii uniți își pretindü partea lorü din bucuria obștească. Ei suntü pătrunși de recunoștință față cu Papatulü și în specialü față cu actualulü Pontifice, Leonü XIII. Ei sciü, că pre lângă celü mai mare bine, binele credinței adevérate, Pontificilorü din Roma aü a-și multămi tóte titulele acelea, cu cari astăzi se mândrescü.

Este Roma Papilorü aceea, care a trezitü în Români consciința națională, înecatä prin vécuri lungi de restriște. Este Roma Papilorü, care a săditü în poporulü românescü dela Tisa și până la marea négră sémînța civilizațiunii apusene. Este meritulü Romei Papale, dacă astăzi Românii suntü consciü de misiunea, ce o aü în Orientü, și dacă Europa a ajunsü să recunoască, cumcă în resolvarea cestiunii orientale Românii suntü elementulü decisivü, érá nu altü poporü, precum se credea nu chiar de multü.

Specială recunoștință datorescü Românii Pontificelü Leo XIII. Acestü bărbatü cu adevératü providențialü a recunoscutü de pre colinele Vaticanului adevérata importanță a elementului românescü. Importanța acéstă a și accentuat'ó cu deosébite ocașii. Pentru motivulü acesta și iubese elü atătü de multü pre Români. În mintea și în inima Dinsului pre lângă „Gesta Dei per Francos“ mai e scrisü și „Gesta Dei per Romanos“.

Românii uniți cunoscü Roma Papilorü și cunoscü pre Leonü XIII. Chiar de aceea însutită trebuie să fie și este întru adevéru bucuria lorü.

Durere, de o mie de ori durere, că mulți Români nu cunoscü și nu vorü să cunoscă Roma. Cătü de multü s'ar schimba perspectiva viitoriului românescü, dacă toți ar cunósce Roma așa, cum de faptă este! Veni-va acestü timpü?

Noi nu scimü, dar sperămü cu tărie.

„Viitoriü de aurü româtimea are,“ đice poetulü. Érá Leo XIII cu spiritü profeticü adauge: „Gesta Dei per Romanos.“

„Unirea“ se simte fericită, că din incidentulü iubileului episcopescü alü Preafericitului nostru Părinte Leo XIII póte fi interpretă a sentimentelorü de bucurie și de neclintită devoțiune ale clerului și poporului românescü unitü. Ea nu face alta, decâtü repeșcesce urarea universală, cândü đice:

Trăéscă Leo XIII!

Din viața P. S. P. Leo XIII.

„Pentru lucruri mari te-a merită pre tine Domnul.“ Aceste cuvinte le-a îndreptat la anul 1838 administratorul episcopesc din Anagni către tinărul Ioachim Pecci, care atunci avea să primescă ordurile cele mici. Și astăzi este martoră lumea întregă despre strălucita împlinire a cuvintelor acelora profetice. Arareori s'a bucurat un Pontifex de o venerațiune atât de generală și atât de adevărată, cum se bucură iubitorul nostru Papă. Și arareori a fost isvorită această venerațiune din stimă atât de profundă și față de calitățile emnente personale, cum este isvorită stima față de ilustra persoană a gloriosului nostru Pontifex Leo XIII.

Un imn de bucurie se va înălța mâne în toate părțile pământului și un imn de mulțămire. Biserica întregă, totă suflarea catolică va fi părtașă în serbarea aniversală a Părintelui său.

Credem deci a preveni o dorință a cetitorilor nostri, împărtaşindu-le câteva date din viața Pontifexului nostru iubitor.

Leon XIII fu născut în orașul Carpineto la 2 Martie 1810. Era Pontifex pre acel timp Piu VII, un Papă, care a însuflat respect și iubire până chiar și contrarilor săi, care însă a trebuit să sufere persecuțiuni, insulte, temniță și esiliu, pentru-că a îndrăsnit a se opune celui mai puternic om de pre față pământului, lui Napoleon I. Trebuie într'adevăr să aflăm o coincidență minunată în faptul, că Leon XIII s'a născut, când toate puterile materiale ale Europei erau contrare bisericeii, și că s'a urcat pre scaunul papal, când la puterile acele materiale s'a aliat și toate patimile perverse, pre cari legea nu le pôte înfrina. Lui Piu VII istoria l-a dat tributul recunoștinței sale. Și Leo XIII, în butul tuturor persecuțiilor, la cari supus este, e salutat ca un Pontifex marinos, ca un împăciitor al națiunilor, ca un zelos inițiator al unirii dintre toate confesiunile creștine.

Viața publică și-a început-o Leo XIII la anul 1837. Atunci Pontifexele Gregoriu XVI îl numi prelat domestic și membru al guvernului său civil la departamentul pentru afacerile interne.

Dela acest an începându Leon XIII n'a mai avut pace. Până în ziua de azi, de 56 ani lucră necontent, și lucră, cum puțin muritorii au lucrat. Născut sub Pontifexatul lui Piu VII, crescut sub cel al lui Gregoriu XVI, îl vedem, cum împarte cu Piu IX toate greutățile celui lung Pontifexat, pentru ca după aceea să primescă ereditatea lui cea plină de sarcini.

Din Roma îl aflăm pre Leon XIII trimis la Beneventu ca guvernator civil. Era numai de 27 ani. Și avea să aducă la ordine o provincie revoltată și destrăbălată, unde cei mici erau prada celor mari, unde nici viața nici averea locuitorilor nu erau scutite.

Și tinărul prelat a făcut ordine. Fără considerațiune a întemnițat pre toți făcătorii de rele. Cine n'avea voce de a se îndrepta, lua lumea în cap.

Sântul Scaun admirându capacitatea și energia extraordinară a tinărului Ioachim Pecci, la anul 1841 îl rechemă din Beneventu și îl trimise în aceeași calitate de guvernator la Perugia. Aceleși stări și aceleși dificultăți îl asteptau și în noul post, cu cari avuse a se lupta la Beneventu. Monseniorele Pecci își împlini chemarea și în Perugia. Poporul din orașul Perugia și din provincia întregă reamintesc și astăzi guvernarea blândă, justă și energică a fostului său guvernator Pecci. Când Gregoriu XVI întreprinse o călătorie prin statele sale, a fost atât de surprins de ordinea, ce o află în Perugia și în provincie, încât nu găsea cuvinte pentru a da expresiune mulțămirii sale.

Satisfacțiunea Pontifexului se manifestă în fapte. Abia după doi ani petrecuți în Perugia îl numi pre Monseniorele Pecci la anul 1843 nunțiu apostolic la curtea regală din Belgiu, ridicându-l totodată și la demnitatea de archiepiscop titular de Damiata.

Ca nunțiu a aflat Monseniorele Pecci terenul acomodat spre a desvolta capacitățile sale de bărbat de stat. Activitatea de nunțiu a lui Ioachim Pecci până în ziua de astăzi e apretiată și reamintită la curtea regelui Leopold. Nici când n'a fost între națiunea belgă și între Scaunul Apostolic o legătură mai cordială și mai îmbelșugată în roduri de progres religios și social, ca pre timpul nunțiatului lui Ioachim Pecci. Regele Leopold, care trecea de cel mai învățat și de cel mai distins dintre toți suveranii Europei, a disu odată către nunțul Pecci următoarele cuvinte memorabile: „*Monseniore, Tu nu ești numai un prelat, care faci onoare ierarhiei bisericesci, ci ești și un mare bărbat de stat.*“

La anul 1845 muri episcopul din Perugia. Poporul din acea diecesă, aducându-și aminte de binefacerile fostului său guvernator civil, decise ca un singur om a trimite o deputație numerosă la Papa Gregoriu XVI, ca să ceară de episcop pre nunțul din Bruxelles. Pontifexele Gregoriu XVI ascultă dorința diecesanilor din Perugia și numi pre Monseniorele Pecci episcop, rechemându-l dela curtea din Bruxelles.

Bucuria Peruginilor la auzul acestei sciri nu se pôte descrie. Dile întregi nu voiau să încete serbările și totu soiul de manifestațiune. Instalarea episcopului Pecci a fost o serbătoare, cum n'a mai fost în Perugia.

În scaunul episcopesc din Perugia a rămas Monseniorele Pecci, până când voința dumnezească l'a înălțat la cea mai înaltă demnitate de pre pământ, la Tronul Pontifical.

Trece preste intenția acestor șire a descrie în detaliu activitatea episcopescă a Monseniorelui Pecci. Fie de ajuns a se sci, că diecesa Perugia s'a

făcut model între toate diecesele Italiei și încă în toate privințele.

La anul 1853 în 19 Decembre Monseniorele Pecci a fost creat cardinal, era în luna Septembrie a anului 1877 Camerlengo al Santei Biserice catolice. În urma acestei numiri cardinalul Pecci a fost silit a se muta la Roma. A făcut-o fără a renunța la scaunul episcopesc din Perugia. Nu-lă lăsa inima nici dorința comună a filor săi.

Este de lipsă a se sci la acest loc, că demnitatea de Camerlengo al Santei Biserice catolice între împrejurări ordinare nu prea are însemnătate. Dar îndată ce este prospect de o schimbare de Papă prin morțe, — căci în sfârșit și Papii mor, — demnitatea acesta capătă o importanță foarte mare. Pentru că în timpul dela morțea Papei până la alegerea celui nou, cardinalul Camerlengo este acela, care substituie pre Papa, care domnesce în Vatican și care conduce alegerea. Chiar din acest motiv demnitatea de Camerlengo este oșeșic o designare a fitorului Papă.

La anul 1878, un an după numirea cardinalului Pecci de Camerlengo, muri nemuritorul Pontifex Piu IX. Sarcina de a conduce alegerea noului Papă cădu pre umerii lui Ioachim Pecci.

Mâne vor fi cincisprezece ani, de când se întruniră 61 cardinali în Vatican pentru a proceda la alegerea noului Pontifex. La prima votisare nu se putea cunoșce voința alegătorilor, dar numele cardinalului Pecci se audia rostindu-se desu. La a doua votisare majoritatea e a cardinalului Pecci. Elu tremură, protestază, dice, că nu e vrednic de a fi Pontifex. Colegiul cardinalilor însă rămâne nemișcat. În douăzeci Februariu se face votisarea a treia. Cardinalul Pecci întrunesc dintre 61 voturi 44 și e proclamat de Papă. Elu mai stă la îndoală, ar vré să scape de sarcină, dar voința colegilor îl desarmază, și elu declară, că primesc numele de Leo XIII. În 3 Martie Leo XIII este încoronat și se scoboră în biserica Sântului Petru pentru a da lumii întregi binecuvântarea sa apostolică.

Leo XIII era de 69 ani, când s'a urcat pre Scaunul Sântului Petru. Etatea înaintată, constituția trupescă slăbită prin multe și grele morbur deșteptase în mulți temerea, că noul Papă nu va puté purta sarcina grea a Pontifexatului. Dar éta, că mâne se împlinesc 15 ani, de când apasă tiara fruntea încărunită a iubitorului nostru Părinte.

Și elu și acum e vesel, și acum neîncetat lucră și între grijile Sale află timp și pentru a gândi la peregrinajul nostru românesc, ce se pregătesce a-l saluta.

Activitatea pontificală a gloriosului nostru Pontifex nu se pôte descrie între marginile, ce trebuie să mi-le pun. O schițare scurtă va fi de ajuns.

Leo XIII este Pontifexele inteligințelor. Elu a reformat teologia și filosofia. Aceste științe supreme s'a avintat sub Pontifexatul Dinsului la o perfecțiune, cum le întâlnim numai

în epoca de aur a creștinismului, în epoca sântilor Părinți. Studiile și cercetările istorice au luat un nou avânt. Archeologia, literatura clasică, oratoria sacră și profană, mulțămii inițiativei și sprijinirii maritimose a lui Leo XIII, înfloreau din nou, și institutele superioare din Roma erau început să înfrunescă pre toate națiunile pământului. Astronomia încă are a fi recunoscută Pontificelui Leo XIII. Observatoriul astronomic din Vatican, ridicat cu munificența liberală a lui Leo XIII, este unul dintre cele mai bine ajustate din totă lumea.

Pentru biserica universală sunt totu atât de mari meritele lui Leo XIII. El a făcută afrentă erorilor nenumărate ale vechii noastre. El pentru toate cestiunile cele mari, ce frământă ați omenimea, a știut găsi lecul infalibil în comorile doctrinelor lui Christu. Specialu meritul alu Papei Leo este, că astăzi legătura dintre Papatu și episcopatu e mai puternică, decât ori cându mai înainte. Prin legătura acesta s'a făcutu numai posibilu, ca puterea și splendoarea Papatului să străluce și să impună mai multu, ca altădată.

Activitatea pre terenul socialu este aceea, care mai multu a atras Pontificelui Leo XIII recunoștința lumii civilizate. Societatea modernă acum resimte urmările funeste ale revoluțiunii din vechi trecut. Ideile atunci sémnate acum aducă rodul. Și rodul e unu focu periculosu sub spuză, care amenință a isbucni și a cutropi societatea întrégă și statele toate. Etă în puține cuvinte caracterizarea cestiunii sociale, care este în toate țările, dar sub forme deosebite și în măsură mai acută sau mai puțin acută. Guvernele privesc cu neputință la desfășurarea pericolului amenințătoru. Vedă, că sunt lucruri, cari cu legi nu le poți regulamenta. Trebuie să intri în conștiințe și nu poți, căci ai nevoie de putere morală.

Puterea morală a Papatului poate singură să rasolveze cestiunea socială. Și Leo XIII a priceput misiunea sa, s'a pus la lucru, a dat îndrumările de lipsă. Și laudă să fie multor guvernere, că nu și-au închis urechile, ci încep a merge pre calea, ce li-s'a arătat.

Ca omu de stat e totu atât de mare Leo XIII, câtu este de mare ca Pontifice. Intervențiunea lui a făcutu, că două puternice națiuni, Spaniolii și Germanii, n'au trebuit să porțe urmările unui sângeros războiu. Intervențiunii lui se datoresce, că prin pacea religioasă s'a restabilit în Germania și pacea civilă. Intervențiunii lui Leo XIII se va scrie, dacă Irlanda își va redobândi de multu oftata sa autonomie. Intervențiunii lui Leo XIII se datoresce, că în Franța se promite consolidarea republicei pre base creștinesci și morale. Intervențiunii lui este a se mulțami, dacă în America de Nord s'a încunjurat o scisiune între catolicii și prin acesta o sguđuire și a statului civilu.

Încă unu meritul alu gloriosului

nostru Pontifice mai trebuie să relevăm. Este activitatea, ce o desvôltă pentru unirea creștinilor disidenți cu biserica Romei. Leo XIII a recunoscutu, că reul cel mai mare, ce bântue societatea creștină, este desbinarea religioasă, care împedecă chiar și progresele civilizațiunii. Silințele lui Leo XIII pentru încetarea acestui reu nu se pot releva de ajunsu. De ar da ceriul, ca silințele dñsului să aibă succesul dorit!

De închiare trebuie să mai relevăm, că Leo XIII pörtă o afecțiune specială față de noi Români. Afecțiunea acesta l'a făcutu să-și exprime dorința de a vedea pre arhierii nostri, și bunăvoința cu care i-a primitu nu a avut margini. Dovadă despre afecțiunea acesta este și primirea ce o pregătesce peregrinilor nostri. A acordat îndată audiența dorită, a trimis binecuvântarea Sa asupra operei începute, a numit unu comitetu de primire ad hoc, a dispus ca peregrinilor români să li-se facă memorabilă petrecerea în cetatea eternă.

Etă cine este Leo XIII și etă câte sunt cuvintele, pentru cari trebuie să ne veselim și să iubim împreună cu Părintele nostru.

De ale peregrinajului. — Timpul plecării noastre la Cetatea eternă se apropie. Reamintim acel timp. Este în 27 Martie st. n. la 2 ore 20 minute d. a. dela gara răsăritenă din Budapesta. Sosirea în Roma va fi Sămbătă în 1 Aprile. Pre cale ne vom opri pre câte o țară în Fiume, Venezia și Florența.

Cei ce au să fie acasă pre Pasci, vor pleca din Roma Marți sara în 4 Aprile și pre Joia mare pot fi la ale sale.

Prețurile de participare sunt: *Budapesta—Roma și îndărăptu*, cu întreținere completă în Venezia, Florența și Roma: cl. I. — 190 fl., cl. II — 158 fl.

Budapesta—Roma—Neapolă—Genua—Milano—Budapesta, cu 10 zile întreținere completă: cl. I — 226 fl., cl. II 185 fl.

Observăm că sub întreținere este a se înțelege: quartir, luminat, servițiu, dejun și table d' hôte (prânz mare), omnibus la sosire și plecare și taxele ciceronilor.

Observăm mai departe, că diferența între clasa I și II este numai la călătorie pre tren; în întreținere nu este deosebire, de-orece toți se împărtășesc de întreținere de prima clasă și toți vor locui, dacă doresc, în *chilă separate*.

În fine observăm, că cei ce doresc a petrece în Italia timp mai îndelungat, pot să o facă. Toate biletele au valoare pentru 60 de zile. Mai mult. Pentru aceștia suntem aplicați a dobândi unu favoru. Anume le vom câștiga cupone de Hôtele, cu cari vor pute să aibă în toate orașele Italiei întreținere completă pentru 5 fl. sau 10 frs pre zi. Binevoescă doritorii de a avé acestu favoru a se adresa la redacțiunea noastră.

Pentru ca să avem toate comoditățile trebuincioase, este netrecut de lipsă, ca să comandăm vagone separate și chilii prin Hôtele. Așa dară toți cei ce vor să participe sunt rugați a se insinua *celu multu până în 28 Februarie st. n.* și a trimite totodată o anticipare de câte 50 fl. de persoană

la redacțiunea noastră. Fără anticiparea acesta nu putem privi pre nimeni de membru alu peregrinajului.

Și până la publicarea programului observăm pentru preoții nostri, că în Roma să binevoescă a se presenta în reverendă, grecă și pălărie lată, ca astfel să dăm expresiune alipirii noastre față de datinele și instituțiunile noastre.

Rugăm dară urgentă insinuările. După tefminul de 28 Februarie numai cu anevoe se vor mai pute primi participanți.

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Peregrinii latino-catolici au plecat spre Roma Joi în număr de aproape 300 de persoane. La Sântia Sa Leonu XIII îi va presenta în 22 a l. c. episcopul dela Alba Regală Dr. Filipu Steiner.

În afacerea căsătoriei civile s'au mai pronunțat prin circulare episcopul Dulánszky dela Pécs și Hidassy dela Szombathely. Ambii în circularele sale provocându-se la decrete de ale conciliilor și la constituțiuni papale arată, că contractul căsătoriei nu se poate despărți de sacrament, și că așa numita căsătorie civilă nu e altceva decât un concubinatu. — Duminecă și Luni se va ține la Șopronu unu congresu catolic spre a determina modul, cum să se paralizeze tendințele guvernului inimice bisericei.

Precum scriu unele foii magiare, și între Sărbi se încep mișcările contra matriculelor civile și a căsătoriei civile. Chiar și calvinilor le însufă îngrijiri politica bisericească a guvernului. Așa dară, afară de Jidovi și câțiva politici liberali, nimeni nu dorește în Ungaria resolvirea cestiunilor bisericesci după planul intenționat de guvern.

Roma.

Sântia Sa Leonu XIII din incidentul iubileului său episcopesc de 50 de ani a primit în 17 a l. c. pre peregrinii italieni. Pentru ziua de 18 Februaru, adică pentru astăzi, a fostu destinată primirea unei deputațiunii internaționale, carea are de scop a saluta pre Părintele tuturor națiunilor catolice. Dară Sântia Sa dorește a petrece în liniște ziua de 18 a l. c. spre a se pregăti la Liturgia iubilară, ce o va celebra mâne Duminecă în 19 a l. c. în biserica Sântului Petru.

Germânia.

În ședința de Luni a camerei deputaților pertractându-se budgetul cultelor, și fiind vorba despre educațiunea religioasă a pruncilor din căsătoriile mestecate, a declarat ministrul de culte, că dacă cutare părinte este în stare a-și instrua însuși pruncii în religie, atunci nu este necesar, ca ei să mai primescă și altă instrucțiune religioasă; numai câtu religie, în care se instruă pruncul, să fie în adevăr religie. Religie ateistă sau fără de Dumnezeu nu există. Legile nu determină, ca pruncii să aibă libertate deplină de conștiință. Deputatul Wackebarth (conservativ) este de

părere, că Jidovii din lipsa educațiunii religioase-morale ar trebui eschiși dela toate oficiile de stat auctoritative.

Francia.

În ședința din Sâmbăta trecută a camerei franceze deputatul radical Hubard a interpelat guvernul întrebându între altele, ce caracteru politicu are îndrumarea ambasadorului francesu de lângă Vaticanu spre a felicita pre Sântia Sa Leonu XIII din incidentul jubileului său episcopalu de 50 de ani. Ministrul de externe Develle a răspuns îndată, că mai multe state s'au decisu, să feliciteze pre Pontificele prin legați estraordinari. Atare legatū trimite împăratulū Germăniei și până și sultanulū. Elū crede, că și Frăncia a lucratū corectū îndrumându pre ambasadorulū său de lângă Vaticanu, să feliciteze pre Papa în numele republicei. Răspunsul ministrului a fostu primitū cu aplause generale. La celealalte părți ale interpelației lui Hubard răspunsul cu invoirea camerei s'a amănatū pre timpū nedeterminatū.

Spania.

Noulū nunțiu papalū la curtea regală spaniolă, Monsignorele Cretoni, în curându va merge la Madrid spre a-și ocupa postulū. Elū va primi dela Sântia Sa Leonu XIII instrucțiunī detaiate pentru resolvirea mai multorū cestiunī bisericesc-politice pendente. Dară cestiunea sulevată de ministerulū Sagasta de a reduce numărulū episcopatelorū din Spania nu se va tracta între nunțiuulū din Madrid și regimulū de acolo, ci resolvirea ei se va cerca în Roma între secretariulū de statū alū Pontificelū și între ambasadorulū Spaniei de lângă Vaticanu.

Revistă politică.

Afaceri interne.

În ședința dela 14 a l. c. a casei magnaților, fiindū vorbă despre serbarea mileniului, br. Pronay inspiratū de patriotismū (?) a propusū, ca națiunea (magiară) cu ocaziunea serbării mileniului celū puținū în parte să-și realizeze aspirațiunile sale, mai alesū prin înființarea unū institutū militariū superiorū magiarū. Adecă și dlū baronū nutresce aspirațiunī kossuthiste, cari țintescū la defacerea de Austria și la introducerea armatei naționale magiare. Conte Zichy Nándor reflectându la înflăcărata vorbire a lui Pronay a dīsū, că *mileniulū nu trebuie serbatū prin accentuarea direcțiunilorū utopice și șovinistice, ci prin instituțiunī salutare și prin mulțămītă față de factori, ce conlucră pentru binele comunū.* Cuvintele conservativulū conte au amăritū pre patrioții nostri magiarī. Causa este, că i-a atinsū, unde-i dōre.

Comisiunea esmisă pentru pertractarea proiectulū de lege referitorū la judicatura Curiei în afacerile electorale a primitū proiectulū în generalū și va trece Lunī la desbaterea lui specială.

Francia.

În săptămāna trecută i-s'a făcutū guvernulū francesu în camera deputaților grave imputări din partea deputa-

tulū Cavaignac din causă, că în afacerea Panama s'ar fi făcutū presiune asupra judecătorilorū spre a sista urmărirea foștilorū ministri Rouvier și Flopuet, precum și a mai multorū deputați compromiși în această afacere scandalōsă. Cavaignac, care este bărbatū talentatū și energicū, va păși în cameră cu unū proiectū de resoluțiune, prin care se îndrumă guvernulū a dispune continuarea investigațiunilorū în afacerea Panama. Propunerea acēsta pōte aduce cu sine căderea cabinetulū actualū. Tribunalulū în fine a adusū sentință contra unora din cei compromiși în afacerea Panama; anume Ferdinandū și Carolū (tatălū și fiulū) Lesseps pentru înșelăciune și abusus de încredere au fostū condamnați la câte 5 ani carcerū și 3000 frs amindă în banī, Fontanet și Cottu totū pentru înșelăciune și abusus de încredere la câte 2 ani de carcerū și 3000 frs amindă, éră Eiffel pentru abusus de încredere la 2 ani de carcerū și 20,000 frs amindă. Sentința tribunalulū unele diare liberale o află prea aspră și credū, că Lesseps bătrānulū va fi agratiatū de cătră președintele republicei. Ōmenii neamestecați în afacerea Panama află însă sentința de justă. Contra sentinței aduse au apelatū deja condamnați.

Anglia.

Lunī în 13 a l. c. a fostū una din cele mai memorabile ședințe ale camerei deputaților, căci atunci a prezentatū bătrānulū Gladstone bilulū „Home-rule“, prin care voesce a reda Irlandei pre cale legislativă autonomia, ca astfel să se pună capetū nemulțămīrilor îndreptățite și deselorū conjurațiunī ale Irilorū. În motivarea proiectulū său de lege a dīsū Gladstone, că legea de rigōre permanentă este imposibilă. Cu ocaziunea uniunī s'au promisū și pentru Irlanda acelea-și legi ca și pentru Anglia, dară promisiunea acēsta nici odată nu s'a împlinitū. Cinci din șese părți ale deputaților irlandesi suntū naționaliști. Nu voesce să amenințe Anglia, dară dacă acēsta se va opune tot-deuna pretensiunilorū irlandese, își va eshauria puterile. Guvernulū ungurescū ar putē învêța fōrte multū dela marele politicū și bărbatū de statū alū Angliei. De alte ori le place a se mândri cu aceea, că constituționalismulū Ungariei samănă cu celū alū Angliei.

Correspondințe.

Dela unū amicū alū causei clerulū, carea „Unirea“ pururea e gata a o apēra cu armele adevērulū și ale dreptății, primimū cu numirea „Echo la luptele Unirii“ următoarea corespondință:

Stimate Domnule Redactorū!

Cu unū felū de compătimire am cetitū așa numitulū articlū de fondū din Nr. 22 a. c. alū „Gazetei Transilvaniei“, în care cu o naivitate și într'unū stilū de școlă se propune ca unū ce de sine înțelesū principiulū, că clerulū este responsabilū înaintea presei „naționale“ pentru tōte faptele sale.

Precum vede ușorū ori cine, „Gazeta“ arōgă jurnalisticēi „naționale“ dreptulū de judecătorū preste clerulū nostru.

E bine! Credemū însă, că și „Gazeta“ e de acordū cu noi, că trei suntū criteriile mai însemnate ale unū judecătorū. Întāiū să fie determinatū, ca să pōtă fi ușorū aflatū; a dōua, să aibă posibilitate de a cerca și de a afla adevērulū obiectivū în fiesce care casū, cândū are să se pronunțe, și a treia, să aibă și cunoscințele de lipsă spre a putē aduce sentință drēptă, și putere de a o și esecutā. Fără aceste trei nu esistă judecătorū.

Acum ce atinge recerīnța întāiā, ca judecătorulū să fie bine determinatū, „presa națională“ a „Gazetei“ e unū ce așa vagū, câtū însă-și „Gazeta“ nu credemū, că ar fi în stare a ne spune corectū, care presă e „națională“ și care nu? Ba dacă ar spune sincerū și chiarū, ce-i zace pre inimă, ar susținē, că numai singurā „Gazeta“ e „presa națională“. Căci pre „Unirea“ și pre „Telegrafulū“ nu le consideră de atari, pre cea dintāiū fiindū că e „iesuitică“, pre celū din urmă din alte motive. De „Tribuna“ nici nu voesce să audă. Bine! Dară dacă alții au părere chiar contrarā față cu „Gazeta“ despre aceea, că unde e „presa națională“, bunā oră ca cei de astāprimăvarā, cari pre „Gazeta“ o numiaū nu „națională“, ci „trādătōre“? Unde mai rămāne dară „presa națională“, la care sēraculū clerū „să-și caute dreptatea, și căreia să se supună cu umilință“? Să dōră „presa națională“ e cea scrisă în limba română? Atunci și „Un-garia“ are dreptū de judecătorū ca și „Gazeta“, éră „Romānische Jahrbücher“ nu. Să pōte „presa națională“ e aceea, carea stă pre basa programulū partidulū naționalū? Cine a datū însă partidulū naționalū dreptulū de a fi judecătorū preste purtarea oficiōsă a clerulū? Și apoi pre lângă aceea, „Gazeta“ nu cunōsce în Ardélū altă fōe, carea să stea pre baza acestulū programū, decâtū pre ea singurā. Cei ce însă astā-primăvarā o numiaū „trādătōre“, nu voiaū nici să audă, că „Gazeta“ stă sincerū pre basa aceluī programū. Și așa bietulū clerū nu-și pōte afla nicāiri „judecătorulū“, deși bate pre la tōte ușile indicate fără voe în șirurile „Gazetei“.

Ce atinge criteriulū alū doilea, ca judecătorulū să aibă posibilitatea de a cerca și de a afla adevērulū obiectivū înainte de a se pronunța, întrebāmū, că ori ce presă, „națională“ sau nenațională, are ōre criteriulū acesta sau nu? Să vedemū! În „Gazeta“ sau airea apare o corespondință anonimă, însă violentă în contra purtării oficiōse a unū bietū preotū sau protopopū. De unde va sci „Gazeta“, că ōre adevērate suntū sau nu atacurile și inectivele din corespondință? Din răspunsul celū atacatū? Celū atacatū la totū casulū va vega! Ce va face dară „Gazeta“? Principiile dreptății poftescū, să se facă cea mai severā investigațiune înainte de a se edice verdictulū. Acum apoi credemū, că va concede și „Gazeta“, că nici o presă pre lume, „națională“ sau nenațională, nu e capabilă de a face o atare investigațiune.

Vine criteriulū alū treilea, că judecătorulū să aibă și cunoscințele de lipsă spre a putē aduce sentință drēptă, și și puterea de a o esecuta. Acum întrebū, ce cunoscință pōte să fie în biroulū celorū mai multe foi, unde lucră nisce ōmeni tineri fără esperință și praxă judicală, éră alții mai bătrāni nu au nici idee despre persōna, împrejurările și motivele inculpatulū? Asta o scie mai bine ca ori cine însă-și „Gazeta“, de-ōrece de câte ori vre-unū corespondentū anonimū atacă

pre vre-unu preotă, tot-deuna se ferece a pronunța și sentința asupra lui. Țăra apoi și dacă ar pronunța sentința, ce valoare poate să aibă sentința, după ce și „Gazeta” ca și ori cărei alte foi îi lipsesc ori ce putere executivă?

Este adevărat, că suntă casuri, cându prin o coincidență anumită a împrejurărilor fapte oficiose de ale singuraticilor ajungă la cunoștința publică, câtu nimeni nu se mai îndoesce despre esistența lor, devinū așa dicendū cestiuni publice constatate, bună oră ca afacerea Panama. Atunci și jurnalistica ca ori cine are dreptu a se pronunța asupra lor, nu însă spre a aduce sentință judecătorească, căci aceea se ține singurū numai de organele publice ale justiției, ci spre a informa și chiarifica publicul cetitorū. A susținé însă, că membrii clerului nostru, îndată ce în „Gazeta” sau airea apare o corespondință anonimă, purcésă în cele mai multe casuri din răsbunare, invidie sau rancore, care-lu atacă pre ore careva, numai decătū, să-și țină de o sântă datorință a se umili înaintea acelei foi, și a se purifica înaintea ei, sau a dice unū „*pater peccavi*”, ca înaintea unui superiorū și judecătōriū competentū, probatū și dreptū, însămnă a desbrăca clerul de tōtă demnitatea pusățiunii sale, a-lū helotisa față cu presa, a-lū sili să trecă pre sub furcile caudine ale ei, și a introduce în viața noastră publică unū terorismū alți preseii, cum pōte nu mai e nicăiri în Europa.

Nu controla și judicatura în purtarea oficiosă a singuraticilor membri din cleru e chemarea preseii. Spre acēsta din natura ei îi lipsesc tōtă capabilitatea. Pentru aceea clerul nostru ar face fōrte bine, dacă la tōte atacurile anonime îndreptate în contra purtării unuia sau altuia prin „Gazeta” și pră airea ar răspunde cu o ignorare și tăcere suverană. Atunci birourile foilorū nu s'ar mai bucura de atari corespondințe și răspunsuri la ele, fiindū că avēndū cu ce să-și umplă spațulū, scapă de lucru. Atunci și birourile foilorū ar trebui să lucre mai multū, ca să plătescă banii scumpi ai publicului. Ci chemarea preseii este a tracta cestiunile publice, ce se agită în viața noastră politică, bisericescă și culturală. Țăra controla și judicatura asupra puterii oficiose a singuraticilor membri din clerū să o lase autorităților competente, cari dispunū și de voință și de putere spre a o îndeplini.

Nu „presa națională” sau nenațională are să controleze și judece purtarea oficiosă și privată a singuraticilor din publicū. Ci chiar din contră, publicul e singurul judecătōriū alți preseii, pre carea dacă degenează sau nu corēspunde chemării și nu-i satisface indignițele, fără nici o îndurare are să o stărpescă. Publicul e superiorul preseii, țăra nu presa alți publicul, și cându publicul nostru trecutū prin o școlă bună a unei prese bune va fi consciū de acēsta, atunci nici foi multă mai de valoare ca „Gazeta” nu vorū mai cuteza a păși în publicū cu unū principiu așa teroristicū, că preseii ca judecătōriū „are să se supună tōtă suflarea românescă”, cum a avutū „Gazeta” tristulū curajū de a susținé, ca și cum publicul și mai cu samă clerul ar fi o masă crudă pusă la dispusēțiunea și grația jurnalistică.

Am premisū șirurile aceste, căci mē dōre inima, cându vedū, cum sēraculū clerul nostru, pre lângă destule alte neajunse, mai are să mai sufere și nisce atari umilirii din partea preseii „naționale”, pre carea o sus-

ține elū cu totū necasulū, și carea astădi ar trebui să pēră, dacă o ar părăsi clerulū. Nu e destulū, că clerulū susține pre „Gazeta”, ci să i-se mai poftescă, să se mai și supună necondiționatū verdictulū lorū; să le dea pâne, și totū elū să le sărute și mâna. Dar pentru acum destulū. Să trecemū la altū obiectū.

(Va urmă).

Roșia montană Ianuariū 1892. 1)

Onorată Redacțiune!

Aușisem publicându-se în biserică în Dumineca înainte de sērbătōrile Nascērii, că în presara de Crăciunū se vorū împărți școlarilorū lipsiți unele ajūtōre. M'am prezentatū decī în ajunulū Crăciunulū pre la 5 ore postmeridiane la școlă gr. catolică: aici eraū adunați deja toți școlarii. Înaintea bancelorū pre o masă lungă era unū pomū de Crăciunū, decoratū cu fōrte multe luminițe aprinse, pre masă sub pomū multime de cismuțe, năfrāmi, șepci și alte speți de hānițe. În sală era deja adunatū unū publicū numērosū; presente eraū prea stimatele dōmne Eufemia Caianū presidenta reuniunii femeilorū, Iustina Cosma casāresa și alte membre; asemenea eraū presentī mai mulți domni, și mai la o parte eraū părinții elevilorū de școlă.

Elevii chiar declamăū poesii. După mai multe declamări bine predate elevii aū cântatū câteva colinde. După aceste părintele Ioanū Maiorū ținu școlarilorū o vorbire scurtă: Elevilorū celorū mai săraci și sirguincioși li-se vorū împărți hānițe, pentru ca să pōtă frecuenta regulatū școlă, că aceste li-se gratifică din partea membrorū reuniunii femeilorū din iubire față de școlari, că membrele reuniunii prin acēsta țintescū a face din ei nisce membri îndestulii cu sine și folositori societății, că cu deosebire suntū chiar ei cei ce suntū împărțiiți din aceste daruri și nu alții, pentru că ei suntū fi de Romāni, credincioși de ai bisericeii și frecuentēză cu toții școlă românescă. Le pune apoi la inimă, să nu-și uite nici odată, că ei suntū Romāni. Ū mai îndemnă, să fie recunoscētōri, și să nu-și uite de datorințele lorū nici odată.

După aceste s'aū împărțitū la 25 școlari hānițe, la feciori cisme, șepci și ciōreci, țăra la fete cisme, rochițe și năfrāmi. Se vedea pre fața unora amărăciune, că ei nu aū fostū împărțiiți de asemenea daruri, bucuria celorū gratificați însă nu se pōte spune. Apoi li-s'a împărțitū tuturorū caete de scrisū și ceruse. Aū mai cântatū câteva colinde, după cari unū școlariū ieșindū în mijloculū salei prin o vorbire bine predată a multămitū reuniunii în numele tuturorū pentru ajūtōrele date. La aceste dōmna președintă în o vorbire scurtă îndemnă pre elevi la diligență și ascultare față de dlū învățatorū, îi admoniēză pre elevi, să nu-și uite nici cându de cele ce le-a legatū de inimă dlū parochū, după cari dorindu-le tuturorū sērbătōri fericite declară solemnitatea presentă de terminată.

Efectulū moralū, ce l'a avutū asupra poporului acēstă faptă generosă unică până aci în munții nostri, nu-lū potū descrie.

În ziua de Crăciunū intrândū în biserică, imi fu mai mare surprinderea de schimbările, ce se făcuseră în ea dela Dumineca trecută încōci. Înaintea altariului era aș-

ternutū unū frumosū și prețiosū covorū de postavū roșu. Asemenea ușile altariului, ce până aci eraū acoperite cu perdele albe, le aflai acoperite cu perdele roși de o materie fōrte frumoasă, și jurū împrejurū decorate cu nasturi de aurū. Aceste și alte decorațiuni mērunte dădeā bisericeii unū aspectū fōrte plăcutū și sērbătōrescū. Tōte aceste suntū opera reuniunii femeilorū și cu deosebire a zelosei președinte. Totū din partea reuniunii s'a mai procuratū pentru școlari unū apostolierū cu litere, și pentru biserică s'a renovatū și decoratū unū felonū negru, și s'a făcutū unū scaunū pentru deportarea morțilorū. Mai astă vară la esamenū a fostū împărțitū reuniunea școlarilorū diligenți premii în valoare de 10 fl. v. a.

Țăra dar în decursū de unū anū acēstă reuniune prin zelulū și înțelepța conducere a comitetului, cu tōte că s'a luptatū cu tōte greutățile începutului, totuși a pututū sacrifica pentru ajutorarea școlarilorū și decorarea bisericeii suma de 145 fl. v. a., țăra în casă ca fondū neatingibilū i-a rămasū 150 fl. v. a.

Unde este zelū și bunăvoință, acolo e și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Cu tōtă stima **Ulpitū Albini.**

Noutăți.

Din diecesa Oradei mari. Maiestatea Sa Monarchulū s'a înduratū a dāru din cassetă sa privată 100 fl. pentru ridicarea turnulū și instruarea internă a bisericeii de *Ovár*.

Din 20% a premiilor solvite pentru asigurarea edificiilorū bisericesci-parochiale-școlare din diecesă la societatea „Adria”, și cari procente suntū cedate diecesei, până acum aū încursū 510 fl. 26 cr.

Exemplu vrednicū de imitatū. Ni-se scrie, că *tinerii universitari romāni din Graz* aū luatū unanimū frumoasă hotărfire, ca cea dintāi *coronă*, ce le va veni în mână, să o oferescă „*Colectei cruceiului*”, ca jertfă pentru școlă română.

Pomplū Piposū, directorulū țiarului politicū, „Gazeta Bucovinei” din Cernăuți a reposatū în 6 a c. în etate de 33 ani. Defunctulū a fostū unū publicistū deșteptū și activū. Până în 1891 a lucratū în redacțiunea „Tribunei” țăra după aceea fiindū chematū în Bucovina a contribuitū multū prin organulū condusū de elū la redesteptarea simțului naționalū în frații bucovineni și la organizarea lorū în unū partidū politicū naționalū, care acum impune și străinilorū. Primescă colegii dela „Gazeta Bucovinei” sincerele noastre condolițe pentru pierderea îndurată prin mōrtea zelosului lorū directorū.

Casuri de mōrte. *Iacobū Popū,* protopopū alū Budacului romānū și parochū alū Nușfălōului (Diecesa Gherlef), după o viață laboriosă pentru promovarea cauzelorū de interesū bisericescū și comunū și-a datū sufletulū în mâinile Creatorului în 12 a l. c. în alū 70-lea anū alū etății și alū 44-lea anū alū preoției. — *Ananie Popū,* viceprotopopū și parochū alū Morlacei, după unū morbū scurtū a reposatū la 12 a l. c. în anulū alū 69-lea alū vieții sale laboriose și alū 36-lea alū preoției. — *Iustinū Simoneti,* parochū gr. cat. în Spini, protopopiatulū Biei, a reposatū în 14 a l. c. în alū 52-lea anū alū etății și alū 27-lea alū preoției. — *Macsinū Beniczky,* parochū în Pișcari (diecesa Oradei mari), a reposatū în 12 Ianuariū în etate de 75 de ani. *În veel amintirea lorū!*

Pentru procurarea de recuizite, stēguri, flamure, policandre, albituri, obiecte pii, icōne și cărți bisericesci recomandămū institutulū de artă a lui **Sūts și comp. din Buda-pesta,** cari la dorință trimittă gratis catalogulū prețurilorū.

1) Întârziat din cauza lipsei de spațū. *Red.*

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Leo I și biserica răsăritenă.

După Proclu († 446) a urmat în scaunul arhierilor din Constantinopol Flavian, de o potrivă zelos pentru curățenia credinței și a moravurilor. El a moștenit un scaun arhieresc, care în ceea ce privește vața lumescă, se părea că era pe calea de a întrece toate celelalte scaune arhieresci neluând afară nici chiar pe cel din Roma. Vechea Romă era pre atunci o jucărie în mâna istoriei. Poporele viniau unul după altul, ca să o umilească. Viitorul în biserica părea a fi al Bizanțului.

Dar scrisu este, că cel de se înalță, umili-se-va. De cătră Alesandria amenința pentru arhierii Constantinoplei o luptă periculoasă. În scaunul din Alesandria ajunsese în an. 444 Dioscoru, un om nespuse de pătimășu. Acesta voind să tragă folos din certa monofisitica provocată de patriarhul Nestoriu din Constantinopol, se puse pe partea Eutichianilor. Pe calea acosta voia el să redobândescă vața, ce o perduse scaunul din Alesandria. În zădar apăra Teodoretu din Ciru drepturile scaunului din Antiochia față cu tendințele anticanonice ale lui Dioscoru. Acesta escomunică pe Teodoretu și acuși și în contra lui Flavianu folosindu-se de împrejurarea, că împăratul nu era acestuia chiaru binevoitoru. Flavianu cercase în zădar a potoli pe cale pacifică certa, ce a poruit o archimandritul Eutiche despre o natură ori două în Christos. Acum rosti deci anatemă asupra archimandritului. Dar Eutiche câștigă pe Dioscoru pe partea sa. Acosta alianță puțin ar fi folosit lui Dioscoru, dacă nu și-ar fi aflat un părtinitoru puternicu în Chrisafiu favoritul împăratului, căruia i-a succedat a delătura dela putere pe Pulcheria sora împăratului. Acum cercă Dioscoru a trage pe partea sa poporul capitalei, se îndreptă cătră Pontificele Romanu și nu lăsa nimica nefolosită, prin ce sentința lui Flavianu putea să devină suspectă. După toate acestea Dioscoru putea spera, că în sinodul conchemat de Teodosiu II în Efesu isbânda va fi a lui, și contrariul lui voru căde.

În timpurile acestea atât de critice pentru răsăritul creștinu a fost de lipsă, ca în scaunul s. Petru să șadă Leo I. Nu a fost în vechime un Pontifice, care să fi purcesu cu atâta energie înțeleptă în afaceri de ale bisericei răsăritene ca Leo I.

După ce patriarhul Flavianu a ostindit pe Eutiche, acesta a apelat la Leo. Între altele dice Eutiche în apelata sa: *La tine alergu, ceta ce ești apărătorul religii și ostindesci astfel de desbinări.* Împăratul încă s'a întrepus din o scrisore la Leo pentru Eutiche. Dar Leo s'a ferit de pripire și a cerut atât dela împăratul cât și dela Flavianu informațiune deplină (18 Febr. 449). Flavianu trimisese deja mai înainte un raportu despre ostindirea lui Eutiche, dar raportul acesta încă nu sosise în Roma. De aceea patriarhul trimise lui Leo acum a două scrisore, în care arată îndreptățirea sentinței rostite asupra lui Eutiche și se rugă, ca Papa să întărească sentința acosta. Flavianu era adecă foarte îngrijat, de ore ce scia, că curtea era foarte preocupată pentru Eutiche.

Papa Leo a primit relația lui Flavianu și dintr'nsa s'a informat de deplin, și acum nu-i mai putea schimba judecata nici protecția, ce o aflase Eutiche la curtea împăratescă, nici vre-o altă considerare omenescă. Într'o scrisore din 21 Maiu îndreptată cătră Flavianu aprobă Leo ostindirea lui Eutiche, era după aceea trimise lui Flavianu încă o scrisore, în care propuse cu de-amăruntul Christologia catolică cu o precisiune admirabilă. În răsăritu se pregătia un conciliu. Leo trimise legați pentru conciliul acesta. Cu o cale scrise împăratului, Pulcheriei, archimandritilor din Constantinopol și însuși conciliului epistole, în cari ostind din nou învățătura lui Eutiche, dar de odată le împărțăși și părerea sa, că conciliul acela

nu este neapărat de lipsă. Elu prevedea pericolul, care putea să se nască din conciliul acesta, și-l prevedea din starea, în care se afla pre atunci răsăritul creștinu.

În 8 Augustu s'a început conciliul. Deja din decretalele împăratesci, cari i-au premersu, se putea înțelege, că acestu conciliu avea să se ocupe mai ales de stirpirea Nestorianismului. Și acum ce să vești? Monofisitismul lui Eutiche, ostindit mai înainte în Bizanț și în Roma, se așa în scaunul judecătorescu, ca să rostescă sentința asupra învățătorei ortodoxe despre două firi în Christos. Diceau, că învățătura acosta e identică cu a lui Nestoriu. Și cu ce argumente o combăteau! Dioscoru ocupă după voea împăratul presidul în sinod. Legații Pontificelui aveau să fie numai martori ai volnicilor. Lui Flavianu i-s'a concesu la început, să ocupe locul alu ciucilea, era mai apoi ilu tractară ca pre unu acusat, și judecatoriul lui era inamicul lui cel mai înverșunat. Dioscoru și alailu lui de ostași și de călugări fanatici își iertau volnicile cele mai brutale. Scrisorile Pontificelui nici nu se cetiră. Pre Eutiche ilu ascultară, ér pre acusatoriul lui nu. Pre Eutiche ilu absolvară, era pre acusatoriul lui, între alții și pre Flavianu, îi ostindiră. Învățătura despre două firi în Christos o condamnară, și siliră pre cei mai mulți dintre episcopi, să subscrie hotărârile lui Dioscoru. În zădaru protestară legații romanu în contra acestei purcederi tumultuoase și anticanonice. Unul dintr'nsii, diaconul Ilariu, fugi la Roma și spuse Pontificelui toate cu de-amăruntul. Flavianu apelă la Papa Leo, dar muri acuși în urma maltracțiilor suferite în conciliu. Biserica răsăritenă întrăgă era în confuziunea cea mai mare. Cei mai mulți episcopi se plecară înaintea forței, și împăratul întări cu subscrierea sa faptele cele ne mai auzite ale lui Dioscoru.

Acum se vedu limpede ca lumina soarelui, pentru ce a pus Christos pre Petru capu preste biserica sa. Singur urmatoriul s. Petru putea să ajute răsăritenilor. Întru elu și-au pus cei mai buni totă sperarea. Teodoretu din Ciru, pre carele încă ilu depuseră, apelă la Roma și trimise lui Leo scrisore și legați, de ore ce lui i-a poruncit împăratul, să nu cuteze a merge la Roma. În scrisore dechéră, că dacă Paulu a cerut hotărârea lui Petru, cu atât mai virtosu trebuie să ceră elu ajutorul dela scaunul apostolicu, căruia îi compete primatul întru toate. Cu multă elocință descrie elu mărirea Romei: Roma își are strălucirea dela Apostolul Petru și este sublimă preste celelalte biserici mai ales prin tăria credinței, carea s'a arătat și acum în scrisorile admirabile îndreptate lui Flavianu. Elu așteptă sentința scaunului apostolicu și vre să scie, dacă are să se plece înaintea sentinței rostite asupra lui. Elu va face ceea ce îi va spune Roma. — Clerul și poporul din Constantinopol și mulți dintre fruntași și cei mai mulți dintre episcopi din Pontu, Asia mică și Siria cerură ajutorul lui Leo.

Ei nu se înșelară în așteptările sale. Leo respinse încă în același an într'unu sinod hotărârile aduse sub presidul lui Dioscoru. Din sinod trimise împăratul Teodosiu o scrisore. Într'nsa accentuă oficialu său de judecatoriul suprem în cele bisericesci și provocă pre împăratul, să nu esecute hotărârile sinodului din Efesu, care a fost non iudicium, sed latrocinium, ci toate să le lase neschimbate până la altu conciliu, care să se țină în Italia. Totu cam asemenea a scris și Pulcheriei și altora. Pre apocriariul sau nunțiuul său Iulianu pre lângă curtea împăratescă, pre archimandritu, călugării și credincioșii din Constantinopol îi provocă, să rămână tari în credință și în încrederea întru ajutorul lui Dumnezeu, care va duce adevărul la învingere. *„Trebuie să ne ținem cu tărie de ceea ce credem, și cându băntue o furtună puternică, să cuprin-*

demu liniștea credinței celei tari ca stinca, până ce adevărul își va răspândi rațele pretutindenea și va mistui întunerecul necredinței. Leo era hotărât să sară într'ajutoriu ortodoxiei și celor ce suferiau pentru ea.

Dar într'aceea s'au complicat în răsăritu lucrurile încă și mai tare și s'a întărit încă și mai multu puterea volnicosului patriarh alu Alesandriei. În scaunul din Constantinopol s'a înălțat încă în 449 Anatoliu, unu preot din Alesandria, care petrecea în Constantinopol ca agent al lui Dioscoru pre lângă curtea împăratescă. Așa se părea, că scaunul din Constantinopol s'a făcutu ore cum atârătoriu dela cel din Alesandria. Dar atâta nu ajungea. Dioscoru auzind, că Papa a cassat hotărârile din Efesu, s'a pus și a adunat unu sinod în Nicea și acolo a rostit anatemă în contra lui Leo. Și împăratul Teodosiu nu voia să scie nimica de cele ce-i scrisese Papa mai înainte și i-le-a repetit acum într'o altă scrisore.

Leo s'a rugat acum de împăratul apusanu Valentinianu III, de mamă-sa și de soție-sa, ca să scrie și el lui Teodosiu II și să spriginescă pretensiunile Pontificelui. El a și făcut-o și în scrisorile sale au accentuat, că Pontificele Romanu are să hotărască în afaceri de credință și de ale episcopilor. Dar Teodosiu le-a răspuns, că cu pedepsirea lui Flavianu s'a restituit bisericei pacea, că conciliul din Efesu a fost liber în hotărârile sale ortodoxe, precum s'a putut convinge și Pontificele din raportul, ce i-s'a trimis.

Dar clerul și poporul din Constantinopol era de altă părere, anume de părerea Pontificelui, și noul patriarh Anatoliu trebuia să-și îndrepte deci totă silința într'acolo, ca să câștige recunoscerea sa din partea Pontificelui. S'a și rugat de Leo într'o scrisore pentru recunoscerea sa, și Teodosiu i-a spriginit într'o altă scrisore rugarea. Leo a răspuns în 16 Iuliu 450. A cerut, ca Anatoliu înainte de toate să demustre ortodoxia sa condemnându învățătura lui Nestoriu și cea a lui Eutiche și primind epistola dogmatică, ce a primit Flavianu dela scaunul apostolicu. Despre acosta au să se convingă legații, pre cari îi trimite în Constantinopol. De cumva aceștia nu se voru put convinge despre ortodoxia lui ori preste totu voru afla, că în răsăritu mai există încă opoziție în contra adevărului catolicu, va avé să se țină în cauza asta unu conciliu ecumenicu în Italia. Totu atunci a scris Leo și clerul din Constantinopol, ca să-lu întărească în dreapta credință și să-i ceră ajutorul în delăturarea relelor.

Într'aceea s'au întâmplat în Bizanț schimbări mari. Chrisafiu perduse grația împăratului și porni în exiliu. Pulcheria, sora lui Teodosiu cea zelosă pentru curățenia credinței, a ajunsu era la influința de mai înainte. A urmat apoi mörtea lui Teodosiu, și a ajunsu Pulcheria în scaunul împăratescu. Ea a împărțit puterea împăratescă cu beliducele Marcianu căsătorindu-se cu el. El aședară în scaunele lor pre episcopi, pre cari îi depusesse Dioscoru cu ajutorul curții, și aduseră osămintele lui Flavianu la Constantinopol. Împăratul Marcianu a dat apoi lui Leo de scire dorința sa, ca sub auctoritatea scaunului din Roma, care are supraveghiarea supremă preste credința dumnezească, să se țină unu conciliu, care să restitue bisericei pacea.

Acum a recunoscut Leo pre Anatoliu de patriarh alu Constantinoplei, urmându mai virtosu blândetei decâtu dreptății. A scris lui Anatoliu, că-lu recunosc. Dar a dispusu totodată, ca numele lui Dioscoru și ale celorlalți corifei ai latrocinului din Efesu să se ștergă din diptiche. A scris și împăratului și împărătesei mulțamindu-le pentru silința, carea și-a dat într'u restabilirea păcii bisericesci.

În corespondința ulterioară dintre Papa Leo și împăratul Marcianu cestu din urmă

și exprimă dorința, ca să se țină în răsărită un conciliu, era Leo acum de părerea, că ținerea conciliului este de prisos, căci amintirea lui Flavian era reparată, cei mai mulți episcopi au subscris epistola dogmatică a scaunului apostolic, și astfel dreapta credință era asigurată, și celelalte rele provocate de latrociniul din Efesă încă erau pe calea de a se îndrepta. Apoi celea ce s'au hotărât deja și fără de conciliu, nu mai puteau fi obiect de discuție în vre un conciliu, și așa conciliul ar avea cel mult să rostască sentință de agrăziere pentru acei vinovați, cari s'ar pocăi. Apoi apusenii nici nu se puteau depărta din diocesele sale pentru năvălirea Hunilor. Leo doria deci cel puțin amânarea conciliului până la timpuri mai potrivite.

Împăratul încă nu primise epistola acesta a Papei, când a dat ordin, ca conciliul să se adune pe 1 Septembrie 451 în Nicea. Primind Leo scire despre dispoziția acesta a aprobat-o și a numit pre legații săi pentru conciliu. El însuși nu putea lua parte la conciliu, pentru că furtuna, ce amenința neîncetat apusul din partea Hunilor, nu-l lerta să părăsească Roma, dar presidiul său concredă legatului său Paschasii episcop al Lilibeului. Cu o cale trimise pre sama conciliului și instrucții. Între altele pretinse, ca conciliul să nu mai discute cele deja hotărâte.

Conciliul nu s'a ținut în Nicea, ci în Chalcedon. Într'insul s'a decherat credința catolică față de Nestorianismul și cu Eutichianismul prin osândirea latrociniului din Efesă și printr'o hotărâre dogmatică. A fost conciliul acesta cea mai numărösă și mai strălucită dintre toate adunările de episcopi, cari le-a vădută răsăritul. Erau de față preste 600 de episcopi în sinod. Într'insul a aflat primatul scaunului episcopesc al Romei și instituirea dumnezească a lui recunoscerea cea mai strălucită. Legații Pontificalui, cari ținea presidium, cerură ca Dioscor să iese din șirul episcopilor. Crimele lui se dovediră. I-se făcă mai ales învinuirea, că el a voit să îndrepte un conciliu ecumenic fără de învoirea scaunului Roman, ceea ce nici odată n'a fost ertat. S'a mai învinovățit și cu aceea, că a suprimat epistolele lui Leo și nu le-a împărțit celor ce s'au adunat în Efesă, și că a cutezat să escomunice pre Leo. Îngâfnatului arhieru Alesandrian i-s'a dictat sentința destituirii, era Flavian și soții lui în lupta pentru dreapta credință s'au decherat de nevinovați. S'a cerit apoi epistola dogmatică a lui Leo, și episcopii, aprupe toți răsăriteni, au aclamat-o cu cuvintele: *Acesta este credința Părinților, acesta este credința Apostolilor. Petru a grăit aceste prin Leo.* Sinodul ceru apoi în formă solemnă, ca *Pontifcele Roman să întărească hotărârile lui.*

În chipul acesta a ferit Leo turma lui Christos de pășune rea și a scăpat-o de lup.

Dar în conciliul din Chalcedon a ieșit acum din nou la ivelă pofta răsăritenilor de a-și mări auctoritatea. Mai ales scaunul episcopesc din Bizanț a cercat a restaura auctoritatea sa, carea o sdruncinase Dioscor și latrociniul din Efesă. Anatoliu s'a îngrijit de aceea, ca omenilor să li-se pară, că ceea ce a stricăt conciliul acela, numai așa se poate îndrepta pre deplin, dacă privilegiile, cari scaunul din Bizanț le pretindea cu un zel din ce în ce tot mai mare, se vor renoua acum și se vor întări. Anatoliu ședea în conciliul din Chalcedon nemijlocit după legații Pontificalui, și procedia lui în cazul de față era îndreptățit, după ce patriarhii Dioscor de Alesandria și Iuvenal de Ierusalim își aveau acum locul între cei acușați, era legitimitatea patriarhului Maxim de Antiochia avea să o cerce chiar conciliul de față. Dar Anatoliu voia să câștige scaunul său pentru totdeauna nu numai proedria între patriarhii răsăriteni, și chiar și iurisdicția supremă preste întregă biserica răsăritul.

Conciliul i-a și împlinit dorința. În

c. 9 și 17 a hotărât, ca în răsărită în totă diferența, ce s'ar nasce într'un episcop ori preot și între mitropolitul lui, cauza să se potta apela la scaunul episcopesc al Constantinoplei. Prin hotărârea acesta scaunul din Bizanț a câștigat iurisdicția preste întreg răsăritul, chiar și preste patriarhatele Antiochiei, Alesandriei și Ierusalimului. Adevărat, că dreptul acesta de a apela la Constantinopol, era numai facultativ: apelarea se putea face sau la patriarhul respectiv sau la patriarhul din Constantinopol. Dar Anatoliu era prea îndestulit și cu atâta.

A urmat apoi c. 28. Conciliul din 381 ținut în Constantinopol hotărâse în c. 3. că *episcopul Constantinoplei să aibă întâietatea de onore după episcopul Romei, de ore ce ea este Roma nouă.* Canonul acesta nu aflase recunoscere nici în Roma nici în Alesandria. De aceea doria Anatoliu, ca el să se renoască acum și în conciliul din Chalcedon. El însuși și renoit și încă așa, că s'a și explicat și determinat. Etă canonul 28 al sinodului din Chalcedon: *„Urmându întru toate hotărârile ss. Părinții, și recunoscându canonul celor 150 de episcopi din sinodul ținut în împărătesca cetate a Constantinoplei, a Romei nouă, și noi, cari suntem de aceeași părere, decretăm și concedem aceleași privilegii ale preasantei cetăți a Constantinoplei, a Romei nouă: căci Părinții au dat cu drept scaunului Romei vechi privilegiile, cari le are, pentru că ea era cetatea domnitoare. Din aceeași cauză au aflat cei 150 Părinți, ca Roma nouă, carea are onorea de a cuprinde acum reședința imperiului și a senatului, să aibă aceleași privilegii în ierarhia biserică și să fie a doua după Roma.”*

Nu suferă îndoală, că acest canon, de care Bizantinii au abusat mai târziu, ca să-și escuse schisma, încă nu enunță coordonarea episcopului din Bizanț cu cel din Roma în privința primatului de iurisdicție, ci numai în a celui de onore. Dar concipiarea acelui canon a fost de așa, că putea servi de punct de mănecare pentru pretensiuni ulterioare. Într'insul se dice, că Părinții (cari?) au dat în vechime episcopului din Roma veche prerogativele primatiale avându în vedere, că Roma veche a fost reședința împăratului și a senatului. După ce Roma veche mai târziu a fuetat a mai fi reședința împăratului și a senatului, privilegiile ei au trecut toate la Roma nouă. Asta e conclusia, ce a scos-o Fotiu mai târziu din canonul Chalcedoniu. Pre timpul conciliului din Chalcedon însă nu cuteză încă nimeni a trage la îndoală puterea supremă de iurisdicție a scaunului din Roma.

În ședința, în care conciliul a statorit canonul acela, legații Pontificalui n'au fost de față. De aceea în ziua următoare, adică în 1 Novembre, convocară legații pre episcopi din nou la ședință și protestară în contra hotărârilor din ziua de mai înainte. Unul dintr'înși, episcopul Lucentiu, enunță, că acel canon se împotrivesce decretelor conciliului din Nicea, și că episcopii se pară a fi fost seduși și siliți să-l subscrie. Episcopii răspunseră, că ei au fost liberi, când au adus hotărârea aceea, și că prerogativele cuprinse într'insul le dă episcopului din Bizanț c. 3 al conciliului din 381. Legații răspunseră, că acest canon nu l'a recunoscut și aprobat Pontifcele Roman. Îi rugară, să spună, dacă a dispus Leo ceva în cestiunea de față. Ei cetiră acum din instrucția, ce le-a dat-o Papa, următoarele cuvinte: *„Ss. Patrum constitutionem prolatam nulla patiamini temeritate violari vel imminui, — ac si qui forte civitatum suarum splendore confisi sibi tentaverint usurpare, hoc qua dignum est constantia retundatis.”* După multă vorbă decherară comisarii împărătesci, că *primatul preste toți și onorea cea mai de frunte compete arhieriscopului Romei vechi, era cel al Romei nouă să i-se recunoscă aceleși prerogative de onore.* Dar legații cu toate acestea adăuseră la actele conciliului protestul său și închiară conciliul.

Sinodul a rugat în scrisoarea sa pre Pontifcele Leo în special și pentru aprobarea canoanelor, cari episcopii adunați le-au statorit în favorul lui Anatoliu. Sinodul spera, că Papa le va aproba în butul protestului ridicat din partea legaților Pontificalui. Doria canonul celor 150 Părinți din conciliul I din Constantinopol despre proedria episcopului din Constantinopol nemijlocit după episcopul Romei l'au întărit episcopii cu încredere firmă, „după ce Voi strălucirea demnității apostolice, carea luminează la Voi, ați răspândit-o și desvoltat-o așa de a dese ori și preste biserica din Constantinopol, pentru că Voi V'ați îndatinat și împărțat amicilor și soților fără invidie și supărare din ceea ce este al Vostru.” Mai la vale scrie sinodul: *„Amu aflat a fi cu scop, să aprobăm în sinodul ecumenic demnitatea Constantinoplei, și cu încredere, ca și când lucrul ar fi purcesu dela Sântia Ta, carea totdeauna s'a silit a păzi ceea ce este bun, o amu și aprobat, sciind bine, că totu binele, ce-lu împlinesc fii, se scrie de merit părinților lor. Ne rugăm deci, onoreză declarațiunea și cu consensul tău, și întocmai precum amu dovedit noi capul consensului cel mai deplin cu strălucita lui hotărâre, așa și capul să concedă filor ceea ce este cuvințios.”*

Cu astfel de cuvinte lingușitoare și cu asigurarea, că prin aprobarea canoanelor s'ar face bucurie împăratului și împărătesei, senatului și întregii cetăți împărătesci, voia sinodul să înduplece pre Leo la aprobarea aceea. Au mai trimis și împăratul și Anatoliu legații și epistole la Roma. Anatoliu preamăresce în epistola sa pre Papa și epistola dogmatică a acestuia și spune apoi între altele, că *dreptul, care-lu dă scaunul lui canonul 28 al conciliului, îl u privi de unu bun, ce i-l'a împărțit scaunul Romei.*

Anatoliu urgita lucrul. El doria să-și ajungă scopul încă mai înainte de ce s'ar fi instituit în Alesandria un patriarh nou. Chiar și pre nunțul papal Iulian l'a înduplecat, să i-se facă mijlocitor la Papa. Rugarea lui lingușitoare o sprigini și rugarea împăratului și a împărătesei, cărora Leo nu bucuros le denega ceva. Chiar și prelații de aceia, interesului cărora se împotriva canonul acela, încă se rugau, ca Leo să-lu întărească.

Dar pre Leo toate acestea nu-lu puteau îndupleca, să aprăbe învoirea acesta.

Cu mintea sa cea ageră și luminată de Spiritul sfânt prevedea acest mare Pontifce, unde vor să ajungă silințele episcopilor din Bizanț, și ce pericol mare cuprindeau ele pentru pacea biserice. Elu resolvi negativu toate rugările, cari i-le-au îndreptat spre a-lu îndupleca să aprăbe canoanele acelea. În epistolele, cari le trimise împăratului, împărătesei, lui Anatoliu și apocrisiarului său Iulian în Maiu 452, desfășură cauzele, cari l'au îndemnat să reprobeze canoanele acelea. Între altele scrie, că Bizanțul n'are nici unu titlu de drept la înălțarea aceea în privința puterii de iurisdicție și în a gradului ierarhic; elu adevărat că este reședința împărătescă, dar nu este scaun apostolesc, ér precelința politică nu pôte să servescă de temel pentru precelință biserică. Hotărârea întregă este rezultatul ambiției și ar avé de sfârșit confusia biserice. Pre lângă multe altele mai spune Leo, că Papa este păzitorul și scutitorul dreptului vechi. Elu ar lucra împotriva celor mai sante datorințe ale sale, dacă ar aproba ori suferi macar o astfel de inovare. Elu nu pôte preferi dorințele unu singularic binelui biserice întregi.

Istoria scaunului episcopesc al Constantinoplei ne spune, că Leo cu privirea sa limpede a apreatat pre deplin slăbiciunile arhierilor răsăriteni, și întregă viața lui mărturisește, că elu îndemnat de simțul datorinței se împotriva totdeauna tențințelor, cari le recunosc de nisce isvorb, din cari pot să isvorască nefecutate lupte și vătămări de ale dreptului altora. Leo avea înaintea ochilor principii bisericești,

principiul, că lucrurile bisericesci și cele lumesci nu sunt a se măsura după unul și același raport, și principiul, că drepturile vechi și întemeiate trebuie să se apere și susțină în contra rivnei de a introduce în noiri și în contra altor tendințe nemorale. Nu esista nici o necesitate pentru a face vre-o schimbare în constituția bisericescă statorită de conciliul din Nicea. Numai aceea, că libertatea în biserică răsărită nu se putea desvolta din vina curții împărătesci, numai aceea producea o oarecare necesitate, ca poziția episcopilor din Bizanț să se înalte preste cea a episcopilor din Alexandria și din Antiochia, și de aceea chiar libertatea bisericească răsărită pretindea, ca drepturile acestor din urmă să se susțină. Prin înnoirea hotărâții în Chalcedon se periclita și ortodoxia. Patriarhul cel dintâi al răsăritului, înzestrat cu totă puterea din afară și reședând în apropierea curții împărătesci, putea ușor să ducă la învingere în părțile răsăritene o eresă, de care din întâmplare îi plăcea curții, dacă nu i-se împotriva vre un alt arhieru răsărit, care să aibă vază mai mare. Dacă sub împărați eretici a putut un Atanasiu de Alexandria să fie în răsărit pentru catolici farul ortodoxiei, de ce să se facă întru acestu far sub împărați ortodoci chiar episcopul capitalei lor? Roma nici odată nu s'a abătut fără de cauză nu suficientă, ci mare dela principiul său: *Nil innovetur!* Și Leo vedea, că în casul de față nu numai nu esista o cauză de acesta, ci din contră în-

irea pretinsă cuprindea pericolul cel mai mare pentru biserică.

Acestea sunt între altele ideile, cari le-a cuprins Leo în epistolele, ce le-a trimis pre timpul acela în răsărit. Severitate auctoritativă și dreptă caracterisază epistolele acestea, severitate, carea nu se sfîșește a spune puternicilor și chiar și împăraților în față adevărul cu convenința recerută. Cu hotărîre admirabilă spune Leo lui Marcian și Pulcheriei: „Nil innovetur!” Asemenea scrie și lui Anatoliu.

Anatoliu însă nu s'a plecat așa ușor. El nu voia nici macar să publice epistola Papei, deși ea aprobă hotărîrile dogmatice din Chalcedon. Nu voia să o facă, pentru că în aceeași epistolă îl certy Leo ambiția pre lângă aceea că-i laudă ortodoxia. În amărăciunea sa a mers Anatoliu acum așa de departe, că a început a neliniști pre omeni de odinioară ai lui Flavian și a favorisa pre de cei ai lui Dioscoru, și de nu s'ar fi temut de părechea împărătescă, ortodoxia căreia era curată ca rața soarelui, cine scie, până unde s'ar fi desvoltat lucrul?

Leo veghia. Scria patriarhilor din Alexandria și din Antiochia, să fie tari în credință și să nu cedeze nimica din drepturile lor ierarhice. Scria împăratului și împărătesei, să înfrine ambiția lui Anatoliu. Dar pre Anatoliu îl omoria cu tăcere. Împăratul vedând taria lui Leo, începu a înfrina ambiția lui Anatoliu cu același zel, cu care se întrepuse mai înainte pentru el la Papa. Și legătura cea intimă, ce se con-

tinua între curtea împărătescă și între Pontificele în vechiul lui Anatoliu, a frântu mai pre urmă superbia acestuia. În Aprilu 454 s'a hotărît elu, să scrie lui Leo o epistolă, în care spune, *cu câtu doru așteptă elu vre o epistolă dela acesta, ca să-i fie ascultătoriu și pre voe.* Îl asigură pre Leo, că nu elu, ci clerul din Bizanț poartă vina acelor canoane; altcum aprobarea lor este rezervată auctorității Pontificelui.

În răspunsul său din Maiu 454 arată Leo de o parte, că unde vedea voință bună, era gata la împăcare și la blândetă, era de altă parte că vorbe frumoșe și lingușitoare pre elu nici odată nu-lu puteau amăgi. Îl spune destul de limpede, că meritul împăcării este alu împăratului, căci elu Anatoliu cedeză numai pentru că vede, că acesta este voea împăratului. Nu-i aprobă aceea, că aruncă totă vina pre clerul său și nu vre să recunoscă vina sa. Încetarea corespondinței a provocat o elu prin aceea, că nu a ascultat de admonițiunile, cari le-a primit dela Roma. Dar de aci încolo să fie credincios canoanelor bisericești și să lapede toate tendințele ambițioșe.

De aci încolo coresponda Anatoliu cu Leo și nu mai făcea nici o pretensiune.

Scaunul Romei a câștigat deci prin Leo deocamdată o învingere strălucită. Canonul 28 al conciliului din Chalcedon a rămas după dreptu fără de valoare. Nici chiaru Fotiu nu a cutezat să-lu introducă în colecțiunile de canoane.

Cerculariu către întregu Clerulu archidieceșanu.

Nr. 455 — 1893.

Onorate in Christosu Frate!

Precum s'a anuntiatu prin cerculariulu veneratului Capitulu metropolitanu de dto 31 Iuliu 1892. Nro 2940, a placutu Provedintiei divine a chiamá pre fericitul nostru Archiepiscopu și Metropolitu Dr. Ioanu Vancea de Buteas'a la alta viația, spre a remunerá meritele neperitorie, ce acestu Archiereu bunu și marinosu și le-a castigatu prin activitate neobosita și zelu apostolicu pentru înflorirea santei biserice, prin promovarea binelui spiritualu alu credinciosilor din Archidieceș'a noastră și din întreg'a Provincia metropolitană de Alb'a-Iulia și Fagarasiu și prin nenumeratele sale jertfe materiale aduse pentru înaintarea culturală a poporului român și pentru mângaierea orfanilor, veduvelor, saracilor, preotilor ajunși la adenci betrânetie și a tuturor acelor'a, cari în această viația au cerutu ajutoriu dela inim'a lui nobila.

Astufeliu devenindu vacantu scaunulu archiepiscopescu și metropolitanu de Alb'a-Iulia și Fagarasiu, acestu Consistoriu și-a tienutu de sânta detorintia a face toti pasii de lipsa, pentru că Archidieceș'a noastră se nu remâna multu tîmpu fara de Archiepiscopu, ear Provinci'a noastră bisericescă fara de Metropolitu alesu de voturile Veneratului Cleru îndreptățitu la acest'a. Între altele în 3. Septembrie 1892 sub Nro 3533 am înaintatu pre calea înaltului Ministeriu r. u. de culte și instructiunea publică o preaumilita rogare către Maiestatea Sa gloriosulu nostru imperatu și rege apostolicu, în carea cu omagiala supunere amu cerutu, să dispuna preagratosu completarea scaunului archiepiscopescu și metropolitanu prin alegere, după vechiulu obicei observatu neîntreruptu în biseric'a noastră.

A noastră fierbinte rogare nu a remasu fără de efectu, că-ci prin înaltulu rescriptu ministerialu de dto 14 Decembre 1892. Nro 2288 pres. am fostu incunoscintiatu, că „Maiestatea Sa cesarea și regesca apostolică prin preainalt'a hotarire din Vien'a de dto 12 Novembre 1892 s'a înduratu preagratosu a concede, că completarea scaunului archiepiscopescu greco-catolicu de Alb'a-Iulia devenitu vacantu prin mórtea fericitului Dr. Ioanu Vancea, — pre lângă susținerea apriată a dreptului Seu de denumire în această privinția și fără de nici o consecinția pentru viitoriu, — se se facă și în casulu presentu în modulu și după procedur'a ace'a, care s'a aplicatu la denumirea de Archiepiscopu a fericitului Dr. Ioanu Vancea”.

Provocati fiindu prin citatulu rescriptu ministerialu a aretá totu odată și pre cei îndreptățiti a concurge cu votulu lor la alegerea de Metropolitu, noicu datulu 3 Ianuaru a. c. Nro 4752 din 1892 am satisfacutu acestei provocări, aretându, că clerulu archidieceșanu ar trebui se-si tramita deputatii sei după cele 39 tracturi protopopesci, ce au esistatu în anulu 1868, și accentuându totu odată, că cu ocașiunea alegerii trebuie se se facă candidarea astufeliu, în câtu facia cu toate trei persónele, ce au se între în numerulu ternariu, se se póta validitá deplinu vointi'a și dorinti'a maioritatiei Clerului alegatoriu.

Escelenti'a Sa Domnulu Ministru de culte și instructiunea publică prin înaltulu rescriptu de dto 17 Ianuaru a. c. Nro 88 pres. tradusu mai josu pre limb'a româna din cuvîntu în cuvîntu, a dispusu însa așa, precum urméza:

Nro 88. presidialu.

Magnificului si Reverendissimului Domnu Ioanu M. Moldovanu canonicu lectoru si Vicariu capitulariu alu Archiepiscopiei gr.-cat. de Alb'a-luli'a in Blasiu.

Precum se pôte aflá din scrisórea mea aci sub . alaturata, adresata Venerabilului Capitulu spre a se publicá la tempulu si loculu seu, Maiestatea Sa cesarea si regésca apostolica cu preainalt'a Sa hotarire din 12 Novembre an. trecutú s'a induratu a conede preagratiosu, cá completarea Scaunului arhiepiscopescu si a Metropoliei gr.-cat. de Alba-Iuli'a devenite vacante prin mórtea lui Dr. Ioanu Vancea, — pre lánge apriat'a sustinere a preainaltului Seu dreptu de denumire in acésta privintia si fara nici o consecintia in viitoriu, — se se faca si in casulu presente in modulu si dupa procedur'a ace'a, care s'a aplicatu la denumirea de Archiepiscopu alui Ioanu óre cându Dr. Vancea.

„Pre bas'a acestei preainalte hotariri, pentru alegerea, ce are se indeplinésca trin'a candidare, se defige terminu pre diu'a de 16 Aprilie a. c., ear Maiestatea Sa cesarea si regésca apostolica cu preainalt'a S'a hotarire de dto 4 Ianuariu a. c. s'a induratu a incredintiá preagratiosu conducerea actului de alegere domnului Mihailu Pavelu episcopu gr.-cat. de Oradea-mare si domnului baronu Samoila Jósika presedintele consiliului de directiune alu statului rom. catolicu transilvanu, in calitate de comisari regesci.

„Acestea premitiendu-le, dispusetiunea mea cu privirea la modalitatea alegerei si la agendele Magnificentiei Tale, spre orientare si acomodare, este urmatóri'a:

„Am recercatu pre domnii comisari regesci esmisi, cá pre amédi'a dilei, ce precede diu'a de alegere, se binevoiesca a se aflá in Blasiu si se se asiedie in resiedinti'a arhiepiscopésca. Tienerea in ordine a cuartirului apartiene afaceriloru Magnificentiei Tale in cointielegere cu comitele supremu alu comitatului Albei-Inferióre.

„In diu'a premergatória alegerei, dupa amédi, la ór'a predeterminata, intregu Clerulu, ce are dreptu de alegere, trebuie se se convóce in beseric'a catedrala, cá acolo, — inaintea domniloru comisari regesci, cari voru fi rogati a se presentá in beseric'a catedrala prin o deputatiune si presentându-se voru face cunoscutu scopulu esmisiunei loru, — se se verifice indreptatirea la votu a Clerului, ce are dreptu de alegere, spre care scopu se va alege mai ántaiu din partea Clerului unu notariu generalu (Notarius generalis Cleri).

„Indeplinindu-se acestea, se va publicá ordinea si procedur'a observánda la alegere, dupa ace'a toti voru fi dimisi cu ace'a indetorire, cá a dóu'a di, adeca in diu'a de alegere, diminéti'a la 7 si 1/2 óre, la signalulu datu cu clopotulu celu mare, se se adune earasi toti in biserica.

„In biserica catedrala toti acei barbati, cari voru voi a concelebrá sánt'a liturgiainpreunata cu „Veni Sancte“ (Imperate cerescu), se voru imbracă in ornatele loru bisericesci. Dupa ce toti se voru fi imbracatu, ear ceilalti membri ai Clerului se voru fi asiediatu in ordinea si la loculu cuvenitu, intre sunetulu tuturor clopoteloru dela biserica catedrala voru merge in ordine la resiedinti'a arhiepiscopésca, pentru cá impreuna cu domnii comisari regesci se se reintórca in beserica spre a fi de facia la sánt'a liturgia, ce se va incepe si se va celebrá.

„Dupa terminarea sántei liturgie domnulu episcopu, comisariu regescu, va tiené cuvéntare eátra clerulu adunatu si la incheiarea acesteia va indrumá pre toti alegatorii, se se reintórca la cuartirele loru, provocându-i, cá pre la 10 óre, pre cându se va dá din nou signalu cu clopotulu celu mare, fiacare se grabésca indereptu la biserica, aducédu unulu fia-care votulu seu scrisu pre o siedulitia de hártia, in care se fia scrisu numele aceluia, pre care-lu dorescea-lu candidá la arhiepiscopia.

„La 10 óre tragédu-se clopotulu celu mare, se aduna totu Clerulu in biserica si de acolo earasi in sirulu si rendulu cuvenitu se duce dupa comisarii regesci, si reintorcédu-se cuacestia in biserica, unulu fiacare se asiédia la loculu seu, si anume:

- a) Domnii comisari regesci, esmisi pentru conducerea alegerei, impreuna cu secretariulu loru si cu protonotariulu generalu alu Clerului cuprindu locu la o mésa separata pregatita anume pentru dènsii; pre acésta mésa va stá si urn'a, in care se depunu voturile.
- b) Dela acésta mésa in josu de ambele lături voru fi asiediate scaune, pre cari de-a drépt'a in loculu primu siedu membrii capitulului metropolitanu, dupa dènsii Vicarii foranei arhiepiscopesci si episcopesci, dupa acestia protopopii actuali, apoi egumenulu ordului sántului Vasilie si cei 2 reprezentanti ai corpului profesoralu.
- c) De-a sténg'a siedu mai ántaiu viceprotopopii districtuali, si dupa dènsii reprezentantii districtuali, toti dupa etate. Modalitatea seau procedur'a alegerei va fi acést'a: Cuprindiendu fia-carele loculu seu,
 - a) mai inainte de tóte se alegu din Cleru trei numeratori seau insemnatori de voturi (scrutatores) asia, cá unulu se fia dintre protopopi, alu doilea dintre vice-protopopi si alu treilea dintre reprezentantii Clerului;
 - b) dupa acést'a secretariulu domniloru comisari regesci cetesce preainalt'a hotarire referitória la esmiterea domniloru comisari regesci, ear dupa ace'a protonotariulu Clerului cetesce rescriptulu meu adresatu capitulului metropolitanu;
 - c) dupa indeplinirea acestor'a se cetesce catalogulu membriloru din Cleru, cari au votu de alegere si numele absentiloru se insémna.
 - d) dupa acesteia secretariulu domniloru comisari regesci pre cei presenti indreptatiti la votu 'i invita pre nume, cá fiacare unulu câte unulu, in ordinea cuvenita se bage sieduliti'a votului seu impaturata in urn'a de pre més'a comisariiloru regesci, si dupa ce toti voru fi facutu acést'a, Ilustritatea Sa domnulu comisariu regescu mireanu scóte din urna unulu câte unulu voturile impaturate si le numera cu mare atentiune, si aflându-se, cá atátea suntu voturile cáti alegatorii suntu de facia, pre acelea ear le pune unulu câte unulu in urna, din care scotiendu-le earasi unulu câte unulu, le predá pre réndu protonotariului ecclesiasticu, carele desfasiurându-le, proclama numele insemnate pre dènsese si le admanuéza comisariiloru regesci spre vedere; ear cei trei scrutatori insémna punctuosu si conscientiosu numele proclamate si le suméza; — totu acést'a o face si unulu dintre domnii comisari regesci.
- e) terminându-se numerarea voturiloru, si ne observádu-se nici o disordine, ori scadere, siedulitiiele voturiloru se ardu indata in biserica.
- f) voturile se asémna, respective se combina intre sine si acei trei individi ecclesiastici, cari au capetatu cele mai multe voturi, inaintea alegatoriloru presenti se proclama de trei candidati, ce au se se astérna la loculu preainaltu.

„Dupa incheiarea acestor'a domnulu episcopu, comisariu regescu esmisu, va tiené earasi cuvéntare si pre alegatori i dimite; la acést'a respunde respectivulu incredintiatu alu capitulului, insa inainte de ce s'ar departá, tienu oficiu divinu de multiamita si numai dupa terminarea acestuia se voru departá.

„De sine se intielege, cá clerulu alegatoriu pre tempulu alegerei se va provedé cu toti articullii de nutreméntu pre spesele beneficiului arhiepiscopescu; in privintia acést'a recercu pre Magnificentia Ta, cá si in acésta directiune se dispuni in contielegere cu comitele supremu alu comitatului Albei-inferióre.

„Mai incolo recercu pre Magnificentia Ta, cá in conformitate cu procedur'a observata cu ocaziunea alegerei repogatului Dr. Ioanu Vancea, se binevoiesci a conchiamá la efeptuirea alegerei in Blasiu pre cei indreptatiti a esercitá dreptulu de candidare trina, intru cátu acestia se afla de presentu in sinulu archidiecesei gr.-cat. de Alb'a-Julia. Prin Magnificentia Ta se voru chemá acestia:

- a) Membrii capitulului metropolitanu, adeca fiacare din intregu capitululu,
- b) Vicarii foranei arhiepiscopesci,

- c) Protopopii actuali (Archidiaconii),
- d) Viceprotopopii,
- e) Egumenulu ordului sântului Vasile din Blasiu,
- f) doi alesi ai corpului profesoralu de acolo, cá representanti ai acelu ordu,
- g) vei provocá Magnificentia Ta pre protopopii archidiecesei, cá in anumitu restêmpu se tiena sínóde preotiesci protopopesci, in cari fiacare protopopiatu se aléga doi representanti, afara de portatoriulu oficiului protopopescu, care si altcum din oficiu aré a se infacisiá la alegere.

„Toti se voru conchiamá asia, cá in diu'a, ce precede dilei defipte pentru alegere, inca inainte de amédi se fia detori a se presentá in Blasiu.

„Si dupace in sensulu preinaltei hotariri a Maiestarei Sale cesaree si regesci apostolice, cu capacitatea de alegere seau cu dreptu de votu trebue se se investésca si acele protopopiate, cari si inainte de acést'a au eserciatu iniuriintia la alegerea de episcopu, respective de archiepiscopu, desi de presentu nu se mai tienu de archidieceasa, ci unele suntu anexate la dieces'a Lugosiului si mai multe la a Gherlei, pentru ace'a am onóre a incunoscintiá pre Magnificentia Ta, cá am recercatu pre domnii episcopi de Lugosiu si Gherl'a, cá pre astufeliu de indreptatiti din respectivele loru diecese se-i chiamo la alegere; asia dara se voru convocá:

Prin domnulu episcopu alu Lugosiului:

- a) Vicariulu foraneu episcopescu, si parochu-protopopu in Hatiegu (Ioanu Janza),
- b) Protopopulu din Hunedóra, si totu odata parochu acolo (Ioanu Popu),
- c) Protopopulu districtului Bobálnei si parochu in Sacarêmbu (Augustinu Blasianu).
- d) Administratorulu protopopescu alu districtului Cugirului si parochu in Orastie (Stefanu Popu).

Prin domnulu episcopu alu Gherlei:

- a) Vicariulu foraneu episcopescu alu Rodnei;
- b) Vicariulu foraneu episcopescu alu Silvaniei;
- c) Administratorulu protopopescu alu districtului Logiardului;
- d) Administratorulu protopopescu alu Lapusiului ungurescu (mai inainte alu Lapusiului românescu);
- e) Protopopulu din Basesei;
- f) Viceprotopopulu districtului Periceiului;
- g) Viceprotopopulu districtului Becleanului;
- h) Viceprotopopulu districtului Câticàului;
- i) Viceprotopopulu districtului Niresiului-mare;
- j) Viceprotopopulu districtului Crasnei (de presentu totu acela, care e si vicariu foraneu episcopescu alu Silvaniei);
- k) Administratorulu protopopescu alu districtului Buzei;
- l) Viceprotopopulu Gherlei (mai inainte alu Ormanului);
- m) Viceprotopopulu Eriului;
- n) Viceprotopopulu Ciocmanului;
- o) Viceprotopopulu Notfgului (mai de multu alu Odorheiului de Somesiu);
- p) Viceprotopopulu Bistritiei;
- q) Viceprotopopulu districtului Giulei;
- r) Viceprotopopulu districtului Secului;
- s) Administratorulu protopopescu alu districtului Reteagului;
- t) Viceprotopopulu districtului Tasnadu-Sarvadului;
- u) Administratorulu protopopescu alu districtului Ciceu-Cristurului;
- v) Viceprotopopulu Siomcutei;
- w) Viceprotopopulu districtului San-Margitei (mai de multu alu Gherlei);
- x) Viceprotopopulu districtului Oartiei de josu;
- y) Viceprotopopulu districtului Vadului;
- z) Viceprotopopulu districtului Ipului;
- aa) Viceprotopopulu districtului Surducului;
- bb) Viceprotopopulu districtului Samsondului;
- cc) Viceprotopopulu districtului Bredului;

Afara de acestia atátu din dieces'a Lugosiului, cátu si din a Gherlei cáte doi representanti ai tracturilor protopopesci, cari mai inainte se tieneau de dieces'a Blasiului, dar acum suntu anexate la aceste diecese, computându aci si districtele Rodnei si Valcàului.

„Si asia cu privire la aceste dóue diecese, adeca a Lugosiului si Gherlei se conchiamo toti aceia, cari cu privire la archidieceasa suntu a se conchiamá cá indreptatiti dupa punctele b, c, d, si g., si cari din partea sa voru urmá ace'a-si procedura, cá si cei din archidieceasa, numai cátu cu privire la tóte agendele loru voru fi provocati prin respectivii loru episcopi.

„In fine, de óra-ce dupa ritulu si disciplin'a besericésca a besericei gr.-catolice, in in tielesulu canóneloru, episcopii comprovinciali, cari adeca suntu in ace'a-si metropolia, au dreptu la alegerea metropolitilor; influinti'a sufraganeloru apartienetori metropoliei, adeca a domniloru episcopi gr.-cat. de Gherl'a, Lugosiu si Oradea-mare in intielesulu acel'a se va validatá la alegerea metropolitulu de Alba-Julia, cá cu privire la cei trei individi ecclesiastici, cari voru fi obtienutu cele mai multe voturi la alegerea indeplinita prin Cleru, se va cere prin mine si parerea domniloru episcopi sufragani si declaratiunea loru intemeiata, ce va avé se se iee in consideratiune.

„In cele mai inainte desfasiurate se cuprindu acele dispusetiuni, cari spre orientare amu doritu a le comunicá Magnificentiei Tale cu privire la esecutarea alegerii candidatiloru pentru completarea scaunulu archi-episcopescu, — Datu in Budapést'a in 17 Ianuaru 1893 Conte Csáky.“

Acestu inaltu rescriptu ministerialu a fostu intregitu prin altulu de dtto 30 Ianuaru a. c. Nrulu 155 presidialu, in care se spune apriatu, cá representantii districteloru protopopesci nu se voru alege dupa numerulu districteloru protopopesci, ce au esistatu in archidieceasa la anulu 1868, si cá prin urmare numai cele 32 districte protopopesci, cari esista astadi, au se tramita cáte 2 representanti. Astadi inse, precum se scie, esista in archidieceasa urmatóriele protopopiate: 1. Aiudu; 2. Alba-Iuli'a; 3. Almasiu; 4. Ariésiu; 5. Bi'a; 6. Blasiu; 7. Catina; 8. Cichindealu; 9. Clusiu; 10. Cosiocna; 11. Dergea; 12. D.-S.-Martinu; 13. Ernotu; 14. Faragàu; 15. Giurgeu; 16. Ibasfalàu; 17. Indolu; 18. Ludosiu; 19. Mediasiu; 20. Morlac'a; 21. M.-Osiorheiu; 22. Uiór'a; 23. Odorheiu; 24. Pogaceu'a; 25. Reginu; 26. Rosi'a; 27. Sebesiu; 28. Sibiu; 29. Trei-Scaune; 30. Turd'a; 31. Veneti'a inferióra; 32. Voil'a.

Pre bas'a celoru de mai susu dispunemu deci urmatóriele :

1. Fiacare portatoriu de oficiu protopopescu, adeca protopopu actualu, viceprotopopu si administratoru protopopescu, va convocá pre toti preotii tractului seu la sinodu protopopescu pre diu'a de 30 Martie st. n. a. c. adeca pre Joi'a din septemâna, ce precede Dominecei Floriiloru. Ear fiinducá Vicariulu Fagarasiului are sub jurisdictiunea sa dóue protopopiate si anume pre alu Venetiei-inferióre si alu Voilei, va convocá separatu pre preotii din tractulu Venetiei si separatu pre cei din tractulu Voilei, inasa totu pre diu'a amintita, tienêndu mai ântâiu sinodu cu preotii din tractulu Venetiei si dupa ace'a cu cei din tractulu Voilei.

Sinódele aceste se voru deschide cu invocarea Spiritului sântu adeca cu rogaciunea „Imperate cerescu”, cerendu-se cu tóta pietatea darulu lui Domnedieu, care se lumineze mintile si se indrepte inimile preotiloru coadunati la acestu actu atâtu de momentosu. Dupa invocarea Spiritului Sântu se voru alege cu voturi secrete câte doi deputati din fiacare tractu protopopescu, inasa asia cá portatoriulu oficiului protopopescu, care din oficiu are dreptu de alegere la sinodulu electoralu, ce se va tiené in Blasiu, nu votéza si in sinodulu protopopescu, ci acést'a o facu numai preotii tractului protopopescu respectivu. Deputatii Clerului tractualu trebuie se fia alesi de maioritaea absoluta a celoru presenti la sinodulu protopopescu. Despre acésta alegere se deduce protocolu formalu, care se subscie de portatoriulu oficiului protopopescu cá presiedinte si de toti preotii, cari au votatu. Protocolulu acest'a prevediutu cu sigilulu tractului protopopescu are se se astérna din partea deputatiloru tractului inaintea comisiunei, care va verificá pre alegatori la sinodulu electoralu, ce se va tiené in Blasiu, si astufeliu acelu protocolu va servi totu odata si cá credentionale.

Asia dara din fiacare districtu protopopescu va participá la alegere in Blasiu trei persóne, si anume: doi deputati ai clerului si portatoriulu oficiului protopopescu, numai din protopopiatele Venetiei-inferióre si Voilei, cari de presente nu au portatori de oficie protopopesci, ci se afla sub jurisdictiunea Vicariului Fagarasiului, nu voru veni la Blasiu câte trei individi ci afara de Vicariulu Fagarasiului, care are votu virilu la alegerea, ce se va tiené in Blasiu, voru veni numai câte doi, seau din ambele protopopiate la olalta 4 deputati ai clerului.

2. Fiacare indreptatitu a concurge cu votulu seu la alegerea metropolitulu trebuie se-si intocmésca astufeliu lucrurile sale, încâtu in 15 Aprilie st. n. a. c. adeca Sâmbata inainte de Dominec'a Tomei inca inainte de ameadu se se afle in Blasiu, spre a poté fi de facia la lucrările pregatitórie pentru alegerea, ce se va tiené in 16 Aprilie st. n. a. c.

3. Cele ce mai au se le scie alegatorii, parte se cuprindu in rescriptulu inaltului Ministeriu citatu mai susu, parte le voru aflá dupa sosirea loru la Blasiu.

De incheiare rogâmu pre toti membrii veneratului cleru archidiececanu, cá impreuna cu credintiosii incredintiati grigei loru pastorale, se inaltie rogatiuni fierbinti cátra domnedieesculu Pastoriu alu Besericeí adeca cátra Domnulu si Domnedieulu nostru Isusu Christosu, pentrucá cu darulu si lumin'a sa cerésca se ne conduca pre calea ace'a, care ne póte asigurá alegerea unui Archiepiscopu si Metropolitu dupa voi'a lui Domnedieu si demnu urmatoriu alu mariloru lui antecesori.

Din siedinti'a Consistorinului archidiececanu tienuta in Blasiu la 7 Februaru 1893.

Joanu M. Moldovanu

Vicariu Capitulariu.

Editoru și redactoru răspundătoru :

Dr. Victoru Szmigelski.

Nr. 56—1893.

(7) 3—3

Edictu.

Dupá ce Ilie Nistoru gr. cat. din Sibiu casatoritu in 1888 și-a pãrãsitù de mai multù timpù pre legiuita sa soție Lina Nistoru n. Gongolea gr. cat. totù din Sibiu și nu se scie ubicatiunea aceluia, se citéza prin acésta, ca in terminù de 1 anù și 1 òi să se prezenteze inaintea subscrisulu forù matrimonialù, cáci la din contrã procesulu divorțialù urđitù in contra-l se va pertracta și decide și in absenta lu.

Dela Forulu matrimonialù gr. cat. de I. instanție alù protopopiatulu Sibiuului.

Sibiù, in 30 Ianuariù 1893.

Ioanù Rusù,
protop. presedinte.

Nr. 79—1893.

(8) 2—3

Edictu.

Dupá ce Ioanù Stoia gr.-cat. din Vestemù casatoritu in anulù 1885 mai bine de 7 ani și-a pãrãsitù pre legiuita lu soție Ana Hãșganù gr.-cat. totù din Vestemù și nu se scie ubicatiunea aceluia, se citéza prin acésta, ca in terminù de 1 anù și 1 òi să se prezenteze inaintea subscrisulu forù matrimonialù, cáci la din contrã procesulu divorțialù urđitù in contra-l se va pertracta și decide și in absenta lu.

Dela Forulu matrimonialù gr.-cat. de I. instanță alù protopopiatulu Sibiuului.

Sibiù, in 7 Februaru 1893.

Ioanù V. Rusù,
protopopù.

Ad. Nr. 44—1893.

(10) 2—3

Edictu.

Fiindù cá Maria Pistea nãsc. Trifù gr.-c. din Lodromanù de 9 ani și-a pãrãsitù pre legiuitulu seu bãrbatù Dumitru Pistea I. Constantinù gr.-cat. din Micãsasa, și nu se scie ubicatiunea aceleia, prin acésta se citéza ca in terminù de unù anù și o òi să se prezenteze inaintea subscrisulu Forù matrimonialù, cáci la din contrã procesulu divorțialù urđitù in contra ei de cátrã bãrbatulu seu, se va pertracta și decide și in absenta ei.

Dela Forulu matrimonialù gr.-cat. de I. instanță alù protopopiatulu Blasiului.

Blasiù in 8 Februaru 1893.

Georgiù Bãrbatù,
adm. protop. presed. for. matrm.

Nr. 438—1893.

(9) 2—3

Escriere de concursu.

Pentru unù stipendiù de 35 fl. v. a. din Fundatiunea „Cerculu Orãstiei” se escrie prin

acésta concursu cu terminulu până in 15 Martie st. n. a. c.

La acestù stipendiù potù concurge numai acei studenți români gr.-cat., cari cercetéza gimnasiulu românù gr.-cat. din Blasiù ori vre-o academie de drepturi si suntù nãscuti in vre una din comunele urmátore din cerculu Orãstiei, și anume: Sibotù, Orãstióra de josù, Balomirù, Bințințù, Berii, Cióra, Vinerea, Orãstióra de susù, Gridù, Ghialmarù, Castèù, Dãncu micù, Ocolisulu micù, Totia micã, Costesci, Cudșirù, Jeledinți, Ludesci, Mãgura, Martinesci, Buciumù, Dãncu mare, Totia mare, Spini, Pricazù, Petriniù, Pischințù, Repășù, Romosù, Romoșelù, Sibiseliulu vechiù, Seréca, Tãmãșesca, Tãrtãria, Turdașù, Turmașù, Vaideiù, Simeria.

Concurenții se vorù adressá la subscrisulu Consistoriù și aù să alãture la cererile lorù: carte de botezù, atestatù de frecuentare, și atestatù scolasticù despre progresulu in primulù periodù respective semestru alù anulù scolasticù 1892/93. Cererile, cari vorù sosi mai târđiù de 15 Martie a. c., nu se vorù luá in considerațiune.

Blasiù din ședința consistorialã ținutã in 7 Februaru 1893.

Ioanù M. Moldovanù,
Vicariù Capitulariù.

Cu deosebită stimă cutez a încunoscința pre Veneratulă Cleră greco-catolică, că precum și până acum iaș asupra-mi gătirea de

iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericilor, în ce privesc lucrul de măsură și de sculptură, de colorare respective de marmorisare și de prevedere cu icone sante, dimpreună cu așezarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescă ou plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoșterea deosebită, și toate mă îndreptățesc la sperarea, că Veneratulă Cleră mă va împărtași ocașionalmente de prețuită-i încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să merită renumele cel bunu, care mi-l'am câștigat până acum.

Prin tariful de zone dispărându depărtările, prin această capacitatea de concurență mi-s'a mărită.

Rugându-mă pentru prețuite comande sum
Oradea-mare, 10 Ianuară 1892

cu deosebită stimă
Carol Müller,
auritor și fabric. de recuis. bisericescă.

(6) 3-52

J. Pserhofer

„Pilule curatitoare de sânge“ numite mai înainte „pilule universale“

merită cu dreptul cel mai deplin numele din urmă, pentru că în faptă sunt foarte multe bôle, în cari pilulele acestea au adevărită puterea sa într adevăr eminentă.

De multe decenii sunt pilulele acestea pretutindenea răspândite și puține vor fi familiile, în care ar lipsi o proviziune mică din medicamentul acesta escelent de casă.

Mulți medici au recomandat și recomandă pilulele acestea ca medicament de casă, mai ales în contra tuturor bôlelor cari se nasc din **mistuire rea și din astupare**, precum sunt: **disordinarea circulației feră, bôla de ficat, amortelă de intestine, colică de vinturi, congestiune de sânge** cătră creeri, **hemeroide** șcl.

Pentru însușirile loră curatitoare de sânge au ele efectul bun și în casă de **anemie** și în bôlele, ce armază dintr'insa, precum: **gălbinare, dureri de cap nervose** șcl. Acestea pilule curatitoare de sânge lucră afară de aceea așa de blând, cătă nu causază nici cele mai neînsemnate dureri și pentru aceea se pot folosi fără tēmă și de persônele cele mai debile și chiar și de copii.

Aceste pilule curatitoare de sânge se fac și se pot găsi veritabile numai în spîterăia lui J. Pserhofer la „**merul de aur al imperiului**“ **Singerstrasse Nr. 15 în Viena** și costă o cutie cu 15 bucăți de pilule 21 cr. v. a., ună sulă cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., la trimeri nefrancata rambursă 1 fl. 10 cr. Trimeri de se prețuri loră înainte, costă împreună cu francatura la poste: 1 sulă pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin decât ună sulă nu se expedază.

NB. În urma răspândirii loră celei mari se imităză aceste pilule sub cele mai diferite forme și nume. On. publică este deci rugat a cere expres **J. Pserhofer pilule curatitoare de sânge**, și numai acele vor fi veritabile, cari sunt provădute cu regule de aplicare subsemnate cu numele „**J. Pserhofer**“ și care pre vigneta fiesce cărei cutiôre pörtă aceea și subscriere cu litere roșii.

Din nenunțratele atestate prin cari consumentii acestor pilule mulțămescă pentru redobândirea sănătății loră după cele mai diferite și mai grele morbură, vomă înșira aci numai vre-o câteva observându, că fiesce ciuc, care a întrebuițat o singură dată aceste pilule le va recomanda mai departe.

Schlierbach, 22 Octobree 1888.

On. Domnule! Subscrisulă vă rog să-I trimiteți érași patru suluri din **„Pilulele Dv. curatitoare de sânge, cari sunt în adevăr foarte folositoare și escelente.**
Cu înaltă stimă **Ig. Neureiter**, medică practică.

Hrasche lângă Flödnik, 12 Sept. 1887.

On. Domnule! Voința lui Dumedeș a fost, că am dată preste pilulele Dv. și étă-ți scriu succesul: Mă răcisem în lăuzia mea, așa încătă nu mai puteam lucra nimic, și aș mörta de sigură, dacă minuatele Dv. pilule nu m'ar fi scăpată. Dumedeș să te binecuvinteze de o mie de ori pentru asta. Suntă sigură că pilulele Dv. mă vor vindeca cu totuă, precum a însănătoșat și pre alții.
Teresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.

Preaon. Domnule! Iți adneț cele mai căldurose mulțamite în numele mătușei mele celei de 60 ani. Timpă de 5 ani a suferit de catară cronică de stomac și de dropică. Viața îi era ună chină și se credea perdată. Din

intimplare căpôtă o cutiôră din pilulele Dv. curatitoare de sânge escelente, și luând mai multă timp cu aceste pilule a fost vindecată.

Cu înaltă stimă **Josefa Weinzettel.**

Eichengraberamt lângă Gföhl, 27 Martie 1889.

On. Domnule! Umilită subscrisulă vă rog să-I mai trimiteți încă 4 pachete din pilulele Dv. în adevăr folositoare și escelente. Nu mă pot ține de a nu vă exprima deplina mea recunoștință pentru valoarea acestor pilule și de eate ori voi pute, le voi recomanda tuturor suferințiloră cu cea mai mare căldură. Vă autorizez să vă folosiți în publică de acestă ală meu actă de mulțamită.
Cu înaltă stimă **Ignaz Hahn.**

Gotschdorf, 8 Octobree 1886. Lângă Kohlbach Silesia austriacă.

On. Domnule! Vă rog să binevoiți a-mi trimite ună sulă cu 6 cutii cu pilulele Dv. curatitoare de sânge universale. Numai minunatele Dv. pilule am să mulțămescă că am scăpată de durerea mea de stomac, care m'a chinuită timpă de 5 ani. Nici odată n'am să rămăit fără aceste pilule în casă și prin această vă mulțămescă căldurosă m. o Domnule.
Cu cea mai înaltă stimă **Anna Zwickl.**

Licor de Terbură de Alpi, de **W. Ottm. Bernhard** în Lindaă pentru dureri de stomac de tot felul 1 flacon 2 fl. 60 cr., jumătate de flacon 1 fl. 40 cr.

Alifie americană de reumatismă, remediul cel mai bun la tôte bôlele reumatice, durere de osulă spinărit junghiură, gôldină, durere de cap, de dinți, de urechi etc. 1 fl. 20 cr. de **Dr. Romershausen**, pentru fortificarea și conservarea vederii în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Esență de ochi, vederii în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Balsamă eglesă miraculosă, 1 flacon 50 cr.

Prăf de fiacru, în contra guturaiului, răgușelă, tusei etc. 1 cutie 35 cr. trimisă franco 60 cr.

Franzbranntwein, (rachiu de drojdi) cu și fără sare, 1 flacon 70 cr.

Balsamă de inghetătură, și în contra ranelor vechi etc. 1 burcănelă 40 cr., trimisă franco 65 cr.

Helso sau sare de sănătate, ună escelentă remediă în contra catarului de stomacă pecum în generală în contra tuturor bôlelor ce provină din mistuire neregulată, 1 pachetă 1 fl.

Balsamă de gușe, remediă eficace în contra gușiloră, 1 flacon 40 cr. trimisă franco 65 cr.

Afară de preparatele aci indicate sunt în deposită tôte specialitățile farmaceutice, indigene și externe anunțate în diarele austro-ungare. Tôte articule ce nu s'ar găsi în deposită la cerere se procură prompt și ieftin.

Trimeri cu posta se efectuează grabnică primindu-se mai înainte banii; comandele mai mari se efectuează și cu rambursă.

J. Pserhofer, spîterăia la „mêrul de aur al imperiului“ Viena I. Singerstrasse 15.

Franco se efectuează comandele numai dacă se trimite mai întâiă cuvinișoasă sumă pentru portă. Speșele postale în acestă casă devină cu multă mai ieftine ca la trimeri cu rambursă.

De veritabile se pot considera numai acele pilule ale căroră regule de folosire vor fi provădute cu subscrierea **J. Pserhofer** și care pre vigneta fiesce cărei cutiôre pörtă aceea și subscriere în litere roșii.

Specialitățile susnumite se află și în Budapeșta la farmacistul **J. v. Török, Királyutca 12.**

(12) 2-12